

EUROOPA KOMISJON
EUROOPA PETTUSTEVASTANE AMET (OLAF)

Operatiivtöö ja poliitika toetamise üksus
Pettuste ennetamine ja teabe kogumine

Brüssel,
OLAF/C2/JK/MN/LM/AB

**ANONÜUMSEKS MUUDETUD KUJUL ESITATUD JUHTUMITE
KOGUMIK
STRUKTUURIMEETMED**

14. jaanuar 2011

Komisjoni teatises „Pettuse vältimine varasema tegevuse tulemustele toetudes: dünaamiline lähenemisviis pettusekindluse tagamisele”¹ kasutatakse OLAFi töökogemust, et pakkuda teistele komisjoni osakondadele ja liikmesriikidele pettusekindluse tagamise meetodeid. Selle teatise alusel pakub OLAF pettusekindluse tagamise tooteid, näiteks koostab anonüümseks muudetud kujul esitatud juhtumite kogumikke.

Mul on hea meel esitleda teile esimest struktuurimeetmete valdkonna tavapärasemate juhtumite kogumikku.

Kogumik täiendab Euroopa Komisjoni pettuste vältimise strateegiat struktuurimeetmete valdkonnas, sest selles analüüsitakse süstemaatiliselt OLAFi poolt kõnealuses valdkonnas viimase seitsme aasta jooksul läbi viidud operatiivtegevuse tulemusi. Kogumik peaks suurendama pettustealast teadlikkust ja aitama kaasa pettusekindluse tagamisele asjaomaste seadusandlike ettepanekutega. Peale selle esitatakse ülevaade OLAFi teabekogumise väljundist. Selleks on analüüsitud erinevaid allikaid, näiteks struktuurimeetmete valdkonnas liikmesriikide poolt esitatud teateid.

Lisaks töötab komisjon välja üldist pettustevastase võitluse strateegiat, et paremini reageerida pettuseriskidega seotud tegelikule olukorrale, võtta arvesse Lissaboni lepinguga kaasnenud muutusi, ning saavutada ELi institutsioonide poliitikaeesmärgid. Praegu koostatavas komisjoni pettustevastase võitluse strateegias keskendutakse pettuste ennetamisele, kuid käsitletakse ka tervikliku lähenemisviisi muid aspekte, mis on vajalikud edukaks pettustevastaseks võitluseks. Strateegiasse lisatakse ka operatiivmeetmeid sisaldav tegevuskava. Leian, et käesolev kogumik on selle lähenemisviisi raames nii liikmesriike kui ka komisjoni talitusi toetav praktiline vahend, milles tehakse kindlaks petturite tegutsemismeetodid ja ohumärgid.

Seetõttu tehakse käesolev kogumik kättesaadavaks kõikidele asjaomastele sidusrühmadele: komisjoni osakondadele ja liikmesriikide pädevatele ametiasutustele.

Ma olen veendunud, et pettustealase teadlikkuse suurendamine on äärmiselt oluline haldus- ja auditiasutuste jaoks ning samuti nende komisjoni talituste jaoks, kes vastutavad struktuurimeetmete valdkonnas eelarve täitmise eest koostöös liikmesriikidega. Sellise teadlikkuse suurendamisega toetatakse nende organite jõupingutusi pettuste avastamisel ja nende mõju leevendamisel, et kaitsta paremini ELi maksumaksja raha.

Algirdas Šemeta

**Maksuduse ja tolliliidu, auditi ja pettustevastase võitluse
volinik**

¹ KOM(2007) 806

Minul kui hiljuti ametisse nimetatud OLAFi peadirektoril on hea meel võimaluse üle tutvustada teile tavapärasemate juhtumite kogumikku.

OLAFi positsioon on ainulaadne, sest ühes ametis on ühendatud nii operatiivtegevused kui ka pettustevastane poliitika.

Meie uurijad viivad läbi haldusjuurdlusi nii liikmesriikides kui ka mujal. OLAFi operatiivkogemusele toetudes on meie pettuste ennetamise valdkonnas töötaval personalil võimalik kindlaks teha saadud õppetunnid. Nende õppetundide põhjal tehtud järeldused avaldatakse meie partneritele erinevate praktiliste vahendite, näiteks käesoleva kogumiku kaudu.

Liikmesriigid annavad komisjonile teada struktuurimeetmete valdkonnas avastatud eeskirjade eiramise juhtumitest. OLAF töötleb ja analüüsib seda teavet. Selle analüüsi ja OLAFi operatiivkogemuse ühendamisel saadakse väärtuslik teave, mis aitab ELi rahaliste vahendite haldamise eest vastutavatel ametiasutustel pettuseid ennetada ja avastada.

Kui me soovime kaitsta ELi finantshuve tõhusalt, on pettuste ennetamine äärmiselt oluline. Pettuste ennetamine ja juurdlused täiendavad üksteist. Kelmuskahtluste uurimine avaldab petturitele heidutavat mõju. Petturilt pettuste toimepanemise võimaluse äravõtmine on kõige kulutasuvam viis, kuidas vähendada pettuste mõju ühiskonnale.

Olen veendunud, et käesolev kogumik pakub lisaväärtust, võimaldades meil komisjoni üldise pettustevastase võitluse strateegia osana ennetada ja avastada pettusi paremini. OLAF kavatseb ennetavalt pakkuda täiendavat tuge teistele komisjoni talitustele ja liikmesriikidele oma oskusteabe näol ennetamise, avastamise ja uurimise valdkonnas.

Kutsun kõiki asjaomaseid teenistusi seda kogumikku tõhusalt kasutama ning jagama OLAFiga oma ideid ja kogemusi, et me saaksime parandada pettustevastast võitlust.

Giovanni Kessler

OLAFi peadirektor

Sisukord

1.	SISSEJUHATUS.....	5
2.	KOGUMIKU EESMÄRK	5
3.	SEKTORISPETSIIFILINE HINDAMINE	6
	A. Liikmesriikide poolt teatatud eiramisjuhtumite ja pettusekahtluste statistiline analüüs – ELi toimimise lepingu artikli 325 kohane aastaaruanne.....	7
	B. Teabekogumisprojektide tulemused	9
	C. OLAFi operatiivtegevuse tulemused	10
4.	KOGUMIKU STRUKTUUR.....	11
5.	ANONÜÜMSEL KUJUL ESITATUD JUHTUMITE KOGUMIK	14
	1.1. Kategooria „Valeandmete esitamine – Valeandmeid sisaldavad või võltsitud dokumendid või tõendavate dokumentide puudumine”	16
	1.2. Kategooria „Topeltrahastamine”	38
	1.3. Huvide konflikt	41
	1.4. Riigihanke-eeskirjade rikkumine	48
	1.5. Meede on rakendamata või lõpule viimata või tegevus ei ole teostatud eeskirjade kohaselt	54
	1.6. Kaasrahastamise süsteemiga seotud rikkumine.....	64

1. SISSEJUHATUS

Aluslepingu artikli 325 lõikes 4 nähakse ette, et tuleb võtta meetmed liidu finantshuve kahjustavate kelmuste ennetamiseks ja nende vastu võitlemiseks, pidades silmas tõhusa ja võrdväärse kaitse võimaldamist liikmesriikides.

Määruse (EÜ) nr 1073/1999¹ alusel on OLAFi ülesanne toimetada juurdlustiiv ja teabe kogumise ning (määruse (EÜ) nr 1073/1999² artikli 1 lõike 2 kohaselt) aidata välja töötada Euroopa Komisjoni pettustevastast poliitikat.

Seda silmas pidades sätestatakse komisjoni teatistes „Pettuse vältimine varasema tegevuse tulemustele toetudes: dünaamiline lähenemisviis pettusekindluse tagamisele”³ pettusekindluse tagamise meetod, mis põhineb peamiselt OLAFi operatiiv- ja teabekogumistoimingutel.

Juurdlustoimingutest ja teabe analüüsist õppimine ning õpitu edastamine teistele komisjoni osakondadele ja kui see on asjakohane, siis ka ELi institutsioonidele ja liikmesriikidele on komisjoni pettuste ennetamise poliitika alustala.

Käesolev anonüümseks muudetud kujul esitatud juhtumite kogumik hõlmab struktuurimeetmeid ja moodustab seda valdkonda käsitleva ühise pettuste ennetamise strateegia⁴ ühe osa.

2. KOGUMIKU EESMÄRK

Käesoleva kogumiku eesmärk on teha kindlaks OLAFi juurdlustoimingute ja teabe kogumise käigus kohapeal saadud kogemused ning jagada neid asjaomaste teenistustega Euroopa Liidu ja liikmesriikide tasandil, et suurendada pettustealast teadlikkust ning määrata kindlaks ühtekuuluvuspoliitika õigusaktides, haldusmenetlustes ja rakendamise süsteemis valitsevad nõrgad kohad ja puudujäägid.

OLAF usub, et teadlikkus peamistest tegutsemismeetoditest ja rakendamissüsteemides avastatud puudustest aitavad komisjonil ja riigi pädevatel ametiasutustel paremini suunitleda oma kontrollide ning tagada tõhusam kaitse pettuste ja eeskirjade eiramise juhtumite eest.

Käesolev kogumik on koostatud eesmärgiga reageerida erinevate inimeste vajadustele, kes on kaasatud pettuste ennetamise strateegiasse rakendamisse, sealhulgas:

- eelarvehandite volitatud käsutajad, kes vastutavad juhtimis- ja kontrollisüsteemide eest (regionaalpoliitika peadirektoraat ning tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraat, kuid samuti põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraat ning merendus- ja kalandusajjade peadirektoraat);
- juhtimis- ja kontrollisüsteemide eest vastutavad riigiametnikud;
- siseauditite läbiviijad, siseauditi talitus;
- OLAFi uurijad, järelevalve teostajad ja andmete kogujad.

Neil kasutajatel on mitmeid osaliselt kattuvaid vajadusi:

- riskijuhtimisotsused komisjoni ja riigi tasandil;
- juhtimis- ja kontrollisüsteemide täiustamine, võttes arvesse analüüside tulemusi, ning prioriteetide seadmine seoses dokumentide õigsuse kontrollimise, kohapealsete kontrollide ja audititega;
- auditite läbiviimine Euroopa Liidu ja liikmesriigi tasandil ning OLAFi juurdluste juhtimine;
- kogenud personali hulgas teadlikkuse suurendamine⁵.

Peale selle antakse kogumikus ülevaade peamistest järeldustest pettustevastase võitluse vaatenurgast, mida võib teha struktuurimeetmete valdkonnas OLAFi poolt läbi viidud juurdluste ja strateegilise andmekogumise analüüsi põhjal. Kui see on asjakohane, esitatakse soovitusi pettuste ennetamise parandamiseks.

Analüüsis on arvesse võetud ka andmeid ja teavet, mille liikmesriigid pidid esitama ELi õigusaktidest tulenevate kohustuste kohaselt eiramisjuhtumite haldamise süsteemi kaudu.

OLAFi operatiivkogemuse süstemaatiline analüüs annab ka olulise panuse eiramisjuhtumite ja pettuste peamisi tunnused sisaldava teadmistaasis loomisele. OLAFi anonüümseks muudetud kujul esitatud juhtumite kogumik on oluline vahend riskide analüüsimisel, teadlikkuse suurendamisel ja eelarvevahendeid käsutavatele osakondadele suunatud koolituste läbiviimisel, eesmärgiga ennetada eeskirjade eiramist ja pettuseid.

3. SEKTORISPETSIIFILINE HINDAMINE

Finantsmääruse artikli 53b⁶ ja kehtivate valdkondlike määruste kohaselt on komisjon – täites eelarvet koostöös liikmesriikidega – delegeerinud täitmises ülesanded liikmesriikidele, kes vastutavad seejärel esmajärjekorras eeskirjade rikkumise **ennetamise**, avastamise ja heastamise eest⁷. Liikmesriigid haldavad peaaegu kogu struktuurimeetmete eelarvet.

Struktuurimeetmete valdkonnas kehtib ELi tasandil ühine õigusraamistik, kuid rakendamine erineb liikmesriigiti ja samas liikmesriigis piirkonniti ning isegi konkreetsete meetmete kaupa, mida erinevad liikmesriigid rakendavad. Kuigi **teatavad pettuskeemid⁸ on omased kõikidele programmitöö perioodidele ja kõikidele rahalistele vahenditele**, peetakse praktilisemaks võtta vastu programmitöö perioodil ja rahalistel vahenditel põhinev lähenemisviis eesmärgiga tagada, et kogumik oleks mõeldud sellisele konkreetsele kasutajate rühmale, kes on kursis konkreetsete eeskirjade ja tavadega.

Peamiselt on struktuurimeetmetega seotud järgmised komisjoni osakonnad: regionaalpoliitika peadirektoraat, tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraat, merendus- ja kalandusasjade peadirektoraat ning maaelu arengu peadirektoraat. Abisaajad on avaliku ja erasektori organid.

Käesoleva kogumiku II osas sisalduvast OLAFi juurdluste analüüsist nähtub, et pettused, korrupsioon⁹ ja muu Euroopa Liidu finantshuve kahjustav tegevus struktuurimeetmete valdkonnas leiab aset ühe või mitme etapi jooksul kolmest peamisest: lepingute sõlmimise etapis (projektikonkursiks valmistumine), valikumenetluse etapis ja rakendamisetapis.

Potentsiaalsed petturid kasutavad ära juhtimis- ja/või kontrollisüsteemides esinevaid puudusi ning samuti riiklikes rakendusaktides esinevaid potentsiaalseid nõrkusi¹⁰.

A. LIIKMESRIIKIDE POOLT TEATATUD EIRAMISJUHTUMITE JA PETTUSEKAHTLUSTE STATISTILINE ANALÜÜS – ELI TOIMIMISE LEPINGU ARTIKLI 325 KOHANE AASTAARUANNE

OLAFi teabeanalüüsi käigus kasutatakse muude allikate hulgas liikmesriikide¹¹ esitatud teateid eeskirjade eiramiste¹² ja kelmuskahtluste¹³ kohta. Alates 2006. aastast peavad liikmesriigid komisjonile eiramisjuhtumitest teatamisel kindlaks määrama, kas need juhtumid hõlmavad kelmuskahtlusi. Mõistel „eeskirjade eiramine” on lai tähendus, mis hõlmab nii tahtlikku kui ka tahtmatut käitumist (ja seepärast hõlmab kontseptuaalselt ka pettust), samas selleks, et juhtumi võiks kvalifitseerida pettuseks, tuleb kelmuskahtlus tunnistada pettuseks kriminaalkohtu otsusega, mis edasikaebamisele ei kuulu (*res judicata*). Seega eristub pettus eeskirjade eiramisest tahtliku käitumise / petmise komponendi poolest.

Liikmesriikide esitatud andmetel põhinev esimest liiki analüüs on statistiline. OLAF võtab aluseks liikmesriikide poolt eiramisjuhtumite haldamise süsteemi¹⁴ kaudu Euroopa Komisjonile teada antud eiramis- ja kelmuskahtluse juhtumid.

Teatamise kohustus on sätestatud määruse (EÜ) nr 1828/2006 artiklis 28 programmitöö perioodiga 2007–2013 seotud eiramisjuhtumite puhul ning määruse (EÜ) nr 1681/94 artikliga 3 (määrust on muudetud määrusega (EÜ) nr 2035/2005) eelmiste programmitööperioodidega¹⁵ seotud eiramisjuhtumite puhul.

Eiramisjuhtumite statistiline analüüs on üks peamine allikas, millele OLAF tugineb ELi toimimise lepingu artikli 325 kohase komisjoni aastaaruande koostamisel ning samuti on see aluseks komisjoni ja liikmesriikide vahel toimuvatele iga-aastastele koordineerimiskoosolekutele, kus kooskõlastatakse kontrollistrateegiaid.

Viimast kolme aastat (2007–2009) käsitlevate komisjoni aruannete raames läbi viidud analüüside valguses võib struktuurimeetmete valdkonnas pettuste ja eiramisjuhtumite tüpoloogia osas täheldada järgmisi iseloomulikke jooni:

- a) kõige sagedamini esinevate eiramisjuhtumite liigid on aastate jooksul praktiliselt samaks jäänud, kinnitades teatavat järjepidevust struktuurimeetmetega seotud petuskeemides ja suundumustes ning samuti liikmesriikide poolt aruannete esitamisel (kõige sagedamini eksitakse sellega, et kulu ei ole tegelikult abikõlblik, ning teisel kohal on riigihanke-eeskirjade rikkumine);
- b) kolmas kõige sagedamini esinev liik kannab üldnimetust „muud eiramisjuhtumid”. Selle koodi all teatatud eiramisjuhtumid ei sobi põhimõtteliselt ühegi teise aruandlussüsteemis esitatud kirjelduse alla (seepärast on tegemist nn jääkkoodiga);
- c) mitmes liikmesriigis on avastatud dokumentide võltsimine, kusjuures üks liikmesriik paistab silma sellega, et kõige rohkem avastati seda liiki tegutsemismeetodiga seotud juhtumeid, millest ka teada anti.

Liikmesriikide vahel esineb ikka veel erinevusi teatatud eiramisjuhtumite liikide osas ning need erinevused on aastate jooksul jäänud üldjoontes samaks.

Pettuste **ulatuse** osas jõuti ELi toimimise lepingu artikli 325 kohases aastaaruandes (mis hõlmas programmitöö perioodi 2000–2006) sisalduvas analüüsis järeldusele, et kõikide liikmesriikide poolt kuni 2009. aasta IV kvartalini teavitatud 20 335 eiramisjuhtumist 2 234 olid kvalifitseeritud kelmuskahtlusena. Umbes 1 000 juhtumi puhul oli tegemist

valeandmete esitamisega või võltsitud abitaotlusega ja võltsitud tõendavate dokumentidega. Peale selle anti teada umbes 100st kindlakstehtud pettusejuhtumist.

Üldiseks pettuste määraks¹⁶ saadi 0,25 % kogu programmitöö perioodi maksete puhul. See määr on saadud vaid riiklike auditiasutuste ja muude ELi või riikliku tasandi kontrolliasutuste avastatud ja teavitatud kelmuskahtluste ja kindlakstehtud pettusejuhtumite alusel (arvestatud ei ole nende kelmuskahtluse juhtumitega, mis küll avastati, kuid millest ei antud teada, ning avastamata juhtumitega).

Liikmesriikide auditiasutustega toimuvate iga-aastaste kahepoolsete kohtumiste jaoks OLAFi antava panuse raames läbi viidud analüüsid aitasid levitada riikide ametiasutustele erinevaid pettuseriski näitajaid, mille võib liigitada nelja kategooriasse:

1) haldusnäitajad: nende eesmärk on mõõta, kas kontrolli- ja juhtimisstruktuurid on piisavad pettuste avastamiseks ja neist teatamiseks:

- vajakajäämised juhtimisel: neid on võimalik mõõta, uurides tagasimaksmise määra (mida madalam, seda halvem), viivitusi eiramisjuhtumitest teatamisel pärast nende avastamist ning komisjoni talituste, Euroopa Kontrollikoja, riiklike auditiasutuste jt läbiviidud auditite järelt;
- vajakajäämised kontrollimisel: kontrole võib hinnata kehvaks, sest eiramisjuhtumitest ei anta teada korrapäraselt või sellepärast, et kontrollide tulemused on väga erinevad välisauditite (mille on läbi viinud komisjoni talitused, Euroopa Kontrollikoda, riiklikud auditiasutused, riiklikud pettustevastased asutused) tulemustest, või sellepärast, et auditite läbiviimine delegeritakse eraõiguslikele organitele, ilma et nende auditite üle teostataks piisavat järelevalvet või et neid auditeid vaadataks piisaval määral läbi.

Juhtimisel ja/või kontrollimisel esinevate vajakajäämistepuhul võib asjaomase liikmesriigi detsentraliseerimise tase kujutada endast olukorda halvendavat tegurit;

2) geograafiline näitaja: programmitöö perioodil 2000–2006 teada antud kelmuskahtluste analüüsist nähtub, et silma paistavad teatavad geograafilised piirkonnad. Tegelikult avastati enamik kelmuskahtlustest pealinnade lähipiirkondades, liikmesriikide rikkaimates piirkondades ja liikmesriikide kõige vähem arenenud piirkondades;

3) majandus- ja sotsiaalnäitajad: pettuseriskile on avatumad sellised sektorid nagu ehitus, jäätmete kõrvaldamine ja teatavates riikides turism. Arvesse võetud sotsiaalsete tingimuste hulgas näitavad õigusriigi põhimõtte järgimist sellised näitajad nagu tajutava korruptsiooni kõrgem näitaja või suurem arv süüdimõistvaid otsuseid avaliku sektori vastastes kuritegudes;

4) konkreetsed näitajad: igale liikmesriigile (kuid ka liikmesriigi piirkondadele) omasest olukorrast lähtuvalt võib välja töötada konkreetsed näitajad, mille puhul võetakse arvesse konkreetseid keskkonnaaspekte, majandus- ja sotsiaalingimusi või sisse seatud haldusstruktuure.

Peale selle, käesoleva kogumiku raames läbi viidud statistiline analüüs, mis käsitleb teatatud eiramisjuhtumeid IV peatükis kirjeldatud kategooriate lõikes, kinnitab eespool nimetatud iga-aastastel koordinatsioonikohtumistel läbiviidud analüüsi tulemusi.

Statistilise analüüsi kõige olulisemad tulemused rõhutavad tõepoolest asjaolu, et kõige enam teavitatud eiramisjuhtumi liik (19 %), mis hõlmab ka suurimaid summasid (22 %), on „mitteabikõlblik kulu”. Ühest küljest võib see tähendada, et abikõlblikkuse eeskirjad ei ole lõplikule abisaajale piisavalt selged, ning teisest küljest seda, et esimese taseme kontroll on seda liiki eiramisjuhtumite puhul üldjuhul tõhus.

Riigihanke-eeskirjade rikkumine on summasid arvesse võttes teine kõige olulisemat liiki eiramisjuhtum (16 %).

Seda liiki eeskirjade eiramine tuleneb mõnikord pelgalt riigihankealaste õigusaktide väärist tõlgendamisest või puudulikest teadmistest nõuetekohaste menetluste valdkonnas. Kuid mõnel juhul ilmneb kriminaaljuurdlusest, et riigihanke-eeskirju rikutakse tahtlikult konkreetse pakkuja soodustamiseks korrupsiooni või eelistamise kaudu.

Eiramisjuhtumite avastamiseks kasutatavate meetodite analüüs näitab, et kõige rohkem kasutatakse dokumentide kontrollimist, riikliku ametiasutuse haldus- või finantskontrolli, muid kontrole, muid asjaolusid, ühenduse kontrole ja esialgset kohtulikku järelepärimist. Kelmusekahtlused avastatakse peamiselt kohtulike järelepärimiste kaudu, riiklike maksukontrollide raames ning riiklike pettustevastaste asutuste töö käigus. Kõik need kontrollid on tavaliselt seotud teise taseme tegevusega ning ELi valdkonnaspetsiifilistes õigusaktides kehtestatud tavapärasest kontrolliahelast väljaspool asuvate pettustevastaste asutuste või õiguskaitseorganite tegevusega.

B. TEABEKOGUMISPROJEKTIDE TULEMUSED

Ühise pettuste ennetamise strateegia raames määratletud pettuseohu hindamise meetmete hulgas viis OLAFi läbi katseprojekti, mille käigus keskenduti ühele ELi piirkonnale, ning veel ühe projekti, mille käigus keskenduti ühele konkreetsele liikmesriigile.

Selle analüüsi käigus kasutati andmeallikatena muu hulgas liikmesriikide teatatud eiramisjuhtumeid, OLAFi juurdlusi, riigi ametiasutustelt taotletud konkreetseid ühekordseid andmeid, komisjoni talituste, riikliku auditasutuse ja Euroopa Kontrollikoha auditiaruandeid ning samuti internetis kättesaadavaid valitsuse ametlikke aruandeid ja asjaomaseid pressiteateid.

Analüüs võimaldas koostada kontseptuaalse raamistiku ohuallikate kindlaksmääramiseks ja neist tuleneva ohu täpsustamiseks projekti eluea kolmes peamises etapis:

- a) lepingu sõlmimise etapis, kus pakkumiskutsete koostamisel võivad administraatoriga ühendust võtta poliitiliste asutuste esindajad või kuritegelike organisatsioonide või muude rühmade liikmed, kes soovivad mõjutada kriteeriumide kindlaksmääramist ja pakkumiskutse tingimusi, et mõjutada tulemusi juba algusest peale;
- b) valikumenetluse etapis võivad juriidiliste isikute nimel tegutsevad või kuritegelikesse organisatsioonidesse kuuluvad üksikisikud või üksikisikute rühmad astuda ebaseaduslikke samme eesmärgiga mõjutada hankemenetluse tulemust või saada rahastamist vajalikele tingimustele vastamata või vajalikku majanduslikku elujõulisust omamata;

- c) rakendamisetapis on lõplik rahaliste vahendite saaja (üksikisikuna või rühma/organisatsiooni liikmena) ilmselgelt peamine ohuallikas ning võib astud erinevaid samme, et:
- 1) varastada osa kavandatud rahalistest vahenditest;
 - 2) välja petta osa rahalisest toetusest või kogu selline toetus;
 - 3) takistada kontrollide läbiviimist.

Peale selle, võttes arvesse kaasrahastatud meetmete rakendamise kõrget detsentraliseeritust piirkondlikul tasandil ning suhteliselt väikestes geograafilistes piirkondades rahaliste vahendite saajate ja meetmete rakendamise eest vastutavate isikute vahelisi isiklikke seoseid, on huvide konflikti tekkimise tõenäosus suurem ning seda eriti projekti elutsükli esimestes etappides.

Siiani läbiviidud kahe pettuseohtu käsitleva hindamise alusel võib teha järgmised ettepanekud:

- d) komisjoni läbipaistvusalgatus, millega soovitakse avalikustada Euroopa fondidest abi saajate nimed, peaks sisaldama ka nende ettevõtjate nimesid, kes viivad lõpliku abisaaja nimel projekte ellu (st keda rahastatakse kõige suuremas mahus);
- e) eriti tundlik teema on väliste ettevõtjate palkamine esimese või teise tasandi kontrollide läbiviimiseks. Nende juhtumite puhul teeksime ettepaneku, et liikmesriigid peaksid kehtestama konkreetset tsentraliseeritud menetlust nende hangete jaoks, mille tulemusel valitakse nn kontrollijad;
- f) selleks, et veelgi parandada võimalust võidelda pettuste vastu, tuleks sisse seada riiklikud või piirkondlikud infoliinid, et inimesed saaksid oma kahtlustest teada anda. See ettepanek on juba tehtud ka ühise pettuste ennetamise strateegia osana;
- g) kaaluda tuleks komisjoni auditorialase lähenemisviisi täiendamist. Projektauditeid peetakse ikka veel vajalikuks elemendiks ning neid võiks kasutada süsteemiaudite täiendamiseks;
- h) liikmesriikide ametiasutused peaksid läbi viima rohkem (ja tõhusamaid) kohapealseid projektide kontrole;
- i) pettuste ennetamiseks ja avastamiseks on äärmiselt oluline tsentraliseerida kõik ELi kulusid käsitlevad andmekogud. Riiklikud pettustevastased asutused on üldjuhul tsentraliseeritud ning neile tuleks anda regulaarne juurdepääs sellele teabele; seda eriti riikides, kus haldus on suurel määral detsentraliseeritud;
- j) suurendada personali teadlikkust ohumärkidest ja petuskeemidest.

C. OLAFi OPERATIIVTEGEVUSE TULEMUSED

Statistiline analüüs hõlmab siseriiklikul tasandil avastatud kelmuskahtlusega ja eeskirjade eiramisega seotud juhtumite kvantitatiivset ja kvalitatiivset mõõdet, samas kui anonüümsel kujul esitatud juhtumid peegeldavad OLAFi uurimiskogemust ja annavad ülevaate kõige

sagedamini kasutatavatest tegutsemismeetoditest ja ühtekuuluvuspoliitika rakendamise süsteemi haavatavatest kohtadest.

Kõige olulisemad avastatud vajakajäämised on järgmised:

- a) hooletusest põhjustatud ja ühtekuuluvuspoliitikat mõjutava eeskirjade rikkumise eest puuduvad konkreetset karistused. Sellised karistused võiks siseriiklikesse õigusaktidesse sisse viia määruse (EÜ, Euratom) nr 2988/95 artikli 5 lõike 1 põhjal;
- b) väline mõju ohustab juhtimis- ja auditisüsteemide sõltumatust;
- c) esimese tasandi kontrollide kehv tase;
- d) lõplikul abisaajal on võimalus esitada sularahas tehtud makseid.

Peale selle näitab OLAFi kohapealne operatiivkogemus, et:

- pangandusinstituutide ja/või finantsorganite kasutamine programmide juhtimisel ja kontrollimisel vahendajatena ei pruugi tagada piisavat ülesannete lahusust lõpliku abisaaja ja kontrollorganite vahel, sest kontrollorgan võib olla mõnikord abisaaja ning samuti finants- ja või pangandusinstituutide eraklient;
- esimese tasandi kontrollide käigus toimub vaid rutiinne dokumentide kontroll projekti eri etappides ning see ei tundu olevat tõhus viis võimalike pettuste ja/või eiramisjuhtumite avastamiseks; projektide puhul SMART- (konkreetne, mõõdetav, saavutatav, realistlik ja tähtajaline) ja siduvate eesmärkide puudumine suurendab rahalise abi väärkasutamise ja oodatava mõju avaldumise edasilükkumise ohtu;
- riikliku, piirkondliku ja liidu tasandil olemasolevatel erinevatel avaliku sektori rahastamisallikatel on sageli kattuvad eesmärgid ning keskvalitsuse tasandil korraliku ülevaate puudumist võidakse käsitada suure topelrahastamise ohuna. See oht on isegi suurem neis liikmesriikides, kus tõendatakse nn tagasiulatuvate projektide kulusid.

4. KOGUMIKU STRUKTUUR

Andmed on kogumikus esitatud lakooniliselt ja sisutihedalt ning põhinevad pettuste ennetamise moodulil¹⁷.

OLAF on välja töötanud pettuste ennetamiseks IT-vahendi, mis kujutab endast OLAFi elektroonilises juhtumite haldussüsteemis olevat integreeritud moodulit. See võimaldab OLAFi volitatud töötajatel, kes tegelevad finants- ja halduskontrolliga, ning OLAFi teabeanalüütikutel tutvuda OLAFi juurdluste tulemustega või muude asjakohaste andmetega süstemaatilisel ja eelnevalt määratletud viisil. Pettuste ennetamise moodulist saadud andmeid saab rühmitada erinevate kriteeriumide alusel (nt asjaomaste rahaliste vahendite ning asjaomase liikmesriigi, programmitöö perioodi, peadirektoraadi, programmi või avastatud eiramisjuhtumi liigi alusel).

Pettuste ennetamise moodulit kasutatakse selliste andmete, sealhulgas seireandmete koostamiseks, mida OLAF kasutab komisjoni pettuste ennetamise poliitika rakendamiseks. Andmed on peamiselt seotud OLAFi juurdluste järel toimuvate finantskontrollidega, kuid moodul sisaldab ka andmeid, mis on seotud kriminaalasjades abistamist käsitlevate juhtumite, järelevalvet käsitlevate juhtumite ja ilmselgelt asjakohatute juhtumitega (mille puhul OLAF ei

algatanud juurdlust) ning erandkorras pooleliolevate juurdluste andmeid. Moodul sisaldab ka liikmesriikide käest aruandluskohustuse alusel saadud teavet eiramisjuhtumite tüpoloogia kohta. Moodul on loodud nii, et seda saaks kasutada soovitude koostamiseks, ning sellest saadakse ka andmeid üha kasvavasse tavapärasemate juhtumite kogumikku.

Eesmärk ei ole esitada kõiki üksikasju, vaid keskenduda konkreetsele juhtumile omastele tunnusjoontele, et ennetada eiramisjuhtumeid tulevikus.

Teadmisvajadusest lähtuvalt võidakse anda täiendavat teavet ka komisjoni osakondadele ja institutsioonidele, kes vajavad rohkem üksikasju kogumikus kirjeldatud tegutsemismeetodite kohta.

Kogumikus on teave struktureeritud järgmiselt:

Valdkond

Poliitikavaldkond. Käesolev kogumik sisaldab juhtumeid, mida OLAF uuris struktuurimeetmete valdkonnas ning mis olid seotud ERFi, ESFi, EAGGFi arendusrahastu ja kalanduse arendusrahastuga ning hõlmasid programmitöö perioode 1994–1999 ja 2000–2006.

Eeskirjade eiramise klassifikatsioon

Pettuse/eiramisjuhtumi liik valitakse loetelust (vt lisa).

Oht (üldine hinnang): kollane — oranž — punane

Anonüümsel kujul esitatud juhtumeid on hinnatud lähtuvalt ohust ELi eelarvele või ELi institutsioonide mainele ELi kodanike ja ettevõtjate seas. Hinnangu käigus on võetud arvesse:

- eeskirjade eiramise mõju;
- rikkumise avastamise või ennetavate meetmete võtmise keerukust; ning
- seda, kas tegemist on korduva petuskeemiga.

	KEHTESTATUD PETTUSTE ENNETAMISE MEETMED¹⁸	KORDUV PETUSKEEM mitte tingimata konkreetse meetme puhul	MÕJU FINANTS- HUVIDELE KUVANDILE	ELi või
--	---	--	---	--------------------

<i>Kollane</i>	MADAL	Süsteemaa tiline kontroll	Üksikju htum	Piiratud mõju (nt kulueleme nt abikõlblik , kuid paisutatu d)
<i>Oranž</i>	KESKMIN E	Kontrollitakse, kui teatakse kindlaks konkreetne oht	Piiratud arv OLAFi operatiivjuhtumeid	Keskmine mõju (nt pettus seoses eelrahastamisega)
<i>Punane</i>	KÕRGE	Ennetavaid meetmeid ei ole kehtestatud	Märkimisväärne osa OLAFi operatiivjuhtumitest	Märkimisväärne mõju (nt kogu projekt on võltsitud, hankemenetlus eeskirjade vastane)

Tegutsemismeetodi kirjeldus (petuskeem, eeskirjade eiramise liik)

Sellel väljal kirjeldatakse anonüümseks muudetud kujul eiramisjuhtumit, väidetavat pettust, ebaseaduslikku tegevust või korrupsioonijuhtumit ning seda, kuidas see toime pandi.

Siin esitatakse teave, mida finantspersonal peaks kulu kogu elutsükli jooksul arvesse võtma.

Avastatud puudujäägid

Sellel väljal kirjeldatakse riiklikul tasandil rakendatud raamistiku juhtimis- ja/või kontrollisüsteemides OLAFi poolt avastatud mis tahes puudujääke, mis on võimaldanud või aidanud petturitel eeskirju eirata.

Mõte ei seisne mitte selles, nagu arvaks OLAF, et eelarvevahendeid käsutav osakond ja/või liikmesriik peaksid kehtestama täiendavad kontrolli- või muud meetmed, vaid sellel väljal soovitakse esitada OLAFi arusaam, kuidas eeskirjade eiramist oleks saanud ennetada.

Eelarvevahendeid käsutav ametnik ja/või asjaomane liikmesriik peavad võtma mis tahes meetmed, mis on asjakohased ja proportsionaalsed ohuga.

Ohumärgid

Ohumärgid on indikaatorid, millega soovitakse rõhutada suundumusi või olukordi, mille puhul võib esineda eeskirjade eiramine või kelmusekahtlus.

Projektikonkursside puhul on näiteks väga ranged spetsifikatsioonid märk sellest, et spetsifikatsioonid võivad olla koostatud konkreetselt vaid ühele pakkujale. Sama hindaja poolt läbi viidud hindamiste suur arv või seosed hindaja ja

rahastamist taotleva organisatsiooni vahel võivad vihjata huvide konflikti olemasolule.

Ohumärkide olemasolu peaks muutma komisjoni finantsjuhtimisega tegeleva personali valvsaks ning aitama neil avastada sarnaseid tegutsemismeetodeid ning võtta meetmeid, näiteks lisakontrollid, OLAFi teavitamine jne.

Komisjoni menetlusest kõrvalejätmise andmekogu, st varajase hoiatamise süsteemiga (mis on struktuurimeetmete puhul vähemtähtis) tagatakse teabe levitamine nende üksuste kohta, keda tuleks käsitada ohuna ELi huvidele, ning kogumiku eesmärk on jagada sidusrühmadega teavet eiramisjuhtumite skeemide ja ohumärkide kohta.

Soovitused (nende olemasolul)

Teatavate juhtumite või juhtumirühmade analüüsimise järel kavatab OLAF esitada konkreetseid ja/või üldiseid soovitusi. Ühe soovitusena võib olla seotud/hõlmatud mitu pettuste ennetamise juhtumit.

5. ANONÜÜMSEL KUJUL ESITATUD JUHTUMITE KOGUMIK

Sisukord

Legend

Toimiku number	Pettusekindluse tagamise toimiku number.
Valdkond	Kelmuskahtlusest või eeskirjade eiramisest mõjutatud struktuurifond.
Programmitöö periood	Programmitöö periood, mil eeskirjade eiramist hõlmav projekt rakendati.
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	Juurdluse käigus avastatud kelmuskahtluse või eiramisjuhtumi liik.
Eiramisjuhtumi kood	Eiramisjuhtumite haldamise süsteemis kelmuskahtluse või eiramisjuhtumi määratlemiseks kasutatud kood.
Aruandlus IMSi kaudu	Näitab, kas liikmesriik on andnud kelmuskahtlusest või eiramisjuhtumist teada.
Oht	Sellel väljal määratletakse OLAFi juurdluste käigus avastatud kelmuskahtluse või eiramisjuhtumi ohutase.
Petuskeemi	Kirjeldatakse kelmuskahtluse või eiramisjuhtumiga seotud

kirjeldus	tegutsemismeetodit.
Avastatud puudujääk	Tõstetakse esile süsteemis esinevad nõrkused, mida pettuse toimepanija või eeskirjade eiraja ära kasutas.
Ohumärgid	Tehakse kindlaks tegevused, tingimused või asjaolud, mis võivad esineda, kui pettus toime pannakse või eeskirju eiratakse.

1.1. Kategooria „Valeandmete esitamine – Valeandmeid sisaldavad või võltsitud dokumendid või tõendavate dokumentide puudumine”

Toimiku number	172
Valdkond	ERF
Programmitöö periood	1994–1999
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	Valeandmete esitamine
Eiramisjuhtumi kood	818
Süsteemikohane aruandlus	Ei
Oht	Punane
Petuskeemi kirjeldus	<p>Lõplik abisaaja (avalik-õiguslik asutus) esitas korraldusasutusele projekti vana kinnisvara renoveerimiseks ja selle vara kasutamiseks üldsuse heaks.</p> <p>Juurdluste käigus selgus asjaolu, et abikõlblikkuse kriteeriumidele vastamiseks oli lõplik abisaaja esitanud korraldusasutusele valeandmeid.</p> <p>Toetust kajastati tagasiulatuvalt programmitöö perioodil 1994–1999, sest selleks ajaks, kui korraldusasutus võttis vastu otsuse projekti rahastamise kohta, oli see juba ellu viidud.</p> <p>Tagasiulatuvad projektid on projektid, mis on juba rakendatud või mida juba rakendatakse ning mida rahastatakse riiklikest vahenditest ning mille suhtes teeb korraldusasutus hiljem otsuse, et projekti rahastatakse struktuurifondide vahenditest, tingimusel et kõnealused rahalised vahendid vastavad meetme eesmärgile ja nende puhul järgitakse ühtekuuluvuspoliitika rakendamist käsitlevas ELi määruses kehtestatud eeskirju.</p> <p>Tegutsemismeetod: Lõplik abisaaja esitas projekti lepingu sõlmimise</p>

	<p>etapis korraldusasutusele valeandmeid.</p> <p>Konkreetsemalt ei toimunud kunagi lõpliku abisaaja poolt lubatud kasutamist üldsuse heaks ning lõplik abisaaja esitas valeandmed selle kohta, nagu ta oleks olnud maa ja renoveeritava kinnisvara omanik.</p>
Avastatud puudujääk	<p>Õiguslik puudujääk: pettustevastaste eeskirjade puudumine tagasiulatuvate projektide puhul.</p> <p>Puudujäägid juhtimis- või kontrollisüsteemis: juhtimissüsteem ei kontrollinud lõpliku abisaaja esitatud andmeid avalikust kinnistusraamatust.</p> <p>Esimese tasandi kontrolliasutuse poolt teostatavaid kontrole käsitlevate sisemiste suuniste puudumine mõjutas ka vara tegeliku kasutamise kontrollimist.</p> <p>Eiramisjuhtumitest teatamise süsteem ei ole usaldusväärne, sest liikmesriik ei ole eeskirjade eiramisest teatanud.</p>
Ohumärgid	<p>Projekti rahastati tagasiulatuvalt.</p> <p>Muutus projekti väljundi eesmärk.</p>

Toimiku number	143
Valdkond	ESF
Programmitöö periood	1994–1999
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	Valeandmete esitamine – Võltsitud dokumendid – Abisaaja ei suuda pakkuda nõutud kvaliteeti
Aruandlus IMSi kaudu	Ei
Eiramisjuhtumi kood	214 – 408 – 818
Oht	Oranž
Petuskeemi	Ettevõtja taotles toetust kutsekoolituse sessioonideks, suutma täita

<p>kirjeldus</p>	<p>projektikonkursi raames nõutud ning ekspertteadmisi, korraldust ja kvalifikatsiooni käsitlevaid üldtingimusi.</p> <p>Kuid ettevõtja esitas korraldusasutusele valedokumente ja valeandmeid eesmärgiga tõestada, et ta vastas projektikonkursi nõuetele. Peale selle hindas ettevõtja oma kulusid suuremaks, esitades korraldusasutusele suurema kuludeklaratsiooni.</p> <p>Pettust aitas korraldada lõpliku abisaaja tuttav, kes oli korraldusasutuse hindamisnõukogu, st rahastatavate projektide valimise eest vastutava organi liige.</p> <p>Tegutsemismeetod: lepingu sõlmimise etapis taotles ettevõtja toetust, esitades korraldusasutusele valeandmeid ja võltsitud dokumente oma vastavuse kohta abikõlblikkuse kriteeriumidele. Need võltsitud tõendid ja dokumendid koos hindamisnõukogu liikme avaldatud survega aitasid ettevõtjal saada toetust ning saada rakenduskava lõplikuks abisaajaks.</p> <p>Rakendamisetapis esitas lõplik abisaaja korraldusasutusele projekti tegelikke kulusid ületava kulunõude, edastades selleks võltsitud kuludeklaratsiooni, selmet esitada arved või samaväärsed dokumendid, mis oleksid tõestanud tema kulusid.</p>
<p>Avastatud puudujäägid</p>	<p>Puudujäägid juhtimis- või kontrollisüsteemis: lepingu sõlmimise menetlusse kaasatud isik avaldas survet toetuse andmiseks konkreetsele ettevõtjale.</p> <p>Puudusid suunised, mis oleksid käsitletud lepingu sõlmimise etapis teostatavaid kontrole, mis oleks võimaldanud veenduda lõpliku abisaaja suutlikkuses projekt ellu viia.</p> <p>Korraldusasutus ei palunud hindamisnõukogu liikmetel allkirjastada vastutuse välistamise deklaratsiooni. Lõpliku abisaaja poolt kulunõuete tõendamiseks esitatud dokumendid, mille korraldusasutus vastu võttis (lõpliku abisaaja deklaratsioonid ilma tõendavate dokumentideta) ei vastanud struktuurifondide rakendamist käsitlevatele eeskirjadele ega usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttele.</p>
<p>Ohumärgid</p>	<p>Lõplik abisaaja esitas abikõlblikkuse nõuete ja/või tekkinud kuludega seotud deklaratsioonid ilma tõendavate dokumentideta.</p> <p>Korraldusasutus on volitanud projekte valima teise isiku.</p> <p>Projekti rakendamine muude juriidiliste/füüsiliste isikute poolt peale lõpliku abisaaja.</p>

Toimiku number	265 – 165 – 169 – 186 – 187
Valdkond	ERF
Programmitöö periood	1994–1999
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	Võltsitud tõendavad dokumendid – Võltsitud raamatupidamisandmed
Aruandlus IMSi kaudu	Ei
Eiramisjuhtumi kood	213 – 214 – 103
Oht	Oranž
Petuskeemi kirjeldus	<p>Lõplik abisaaja (kohalike omavalitsuste vahel loodud koostööettevõtte) sai toetust infrastruktuuriprojekti elluviimiseks. Seejärel määras lõplik abisaaja projektijuhiks füüsilise isiku. Nimetatud isik ei kuulunud lõpliku abisaaja juhtkonda ega tema personali hulka ning lõplik abisaaja ei teostanud tema tegevuse üle järelevalvet.</p> <p>Projektijuht (kes oli volitatud tegutsema lõpliku abisaaja nimel) andis tööde teostamise allhanke korras ühele ettevõtjale.</p> <p>Töövõtja mitte ainult ei eiranud lõpliku abisaajaga allkirjastatud lepingu tingimusi eesmärgiga oma kulusid vähendada, vaid esitas valeandmetega arveid ka lõplikule abisaajale ja tema kaudu omakorda korraldusasutusele kulude kohta, mida ei olnud kunagi kantud.</p> <p>Valearvete tulemusel olid ka töövõtja raamatupidamisandmed võltsitud.</p> <p>Tegutsemismeetod: lepingu sõlmimise etapis avaldas lõplik abisaaja korraldusasutusele survet konkreetse projekti rahastamiseks. Surve avaldamisele aitas kaasa lõpliku abisaaja konkreetne laad (kohalik omavalitsus). Nimelt oli lõplikul abisaajal tugeva poliitiline mõju. Pärast projekti rahastamiseks lepingu sõlmimist määras lõplik abisaaja projektijuhi, kes pidi projekti tema nimel ellu viima. Samas ei määratud kindlaks projektijuhi tegevust käsitlevat raamistikku, mis oleks hõlmanud kontrolli, läbipaistvust ja aruandekohustust.</p> <p>Projektijuht, kellel oli täielik õigus tegutseda lõpliku abisaaja nimel, mitte ainult ei delegeerinud tööd oma ettevõtjale (st lõpliku abisaaja nimel tegutseval isikul ja töövõtjal olid kattuvad huvid), vaid ka näitas</p>

	<p>projektikulused suuremana.</p> <p>Kulusid näidati suuremana, esitades korraldusasutusele töövõtja poolt väljastatud võltsitud arved ning jättes tegemata osa tööst, mis oli ette nähtud lõpliku abisaaja ja töövõtja vahel allkirjastatud lepingus.</p> <p>Võltsitud arvete registreerimisega töövõtja raamatupidamissüsteemis kaasnes automaatselt ka töövõtja raamatupidamisandmete võltsimine.</p>
Avastatud puudujäägid	<p>Puudujäägid juhtimis- või kontrollisüsteemis: pettus osutus võimalikuks seetõttu, et lõplik abisaaja ei teostanud kontrolle, ei taganud läbipaistvust ega järginud aruandluseeskirju, ning see võimaldas projektijuhil teha <i>de facto</i> otsuseid ja välja maksta projekti rakendamiseks eraldatud summasid igasuguse järelevalveta.</p> <p>Korraldusasutus ei kontrollinud, kas lõplik abisaaja oli kehtestanud menetlused ja näinud ette kontrollid, millega oleks olnud võimalik tagada läbipaistvuse ja aruandekohustuse põhimõtete järgimine.</p> <p>Lõplik abisaaja ei teostanud projekti rakendamise üle järelevalvet.</p>
Ohumärgid	<p>Töövõtja finantsraskused.</p> <p>Töövõtja nõue muuta tähtaegu ja lepingutingimusi.</p>

Toimiku number	175
Valdkond	ESF
Programmitöö periood	2000–2006
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	Valeandmeid sisaldavad ja võltsitud tõendavad dokumendid
Aruandlus IMSi kaudu	Jah
Eiramisjuhtumi kood	213 – 214
Oht	Oranž
Petuskeemi	Lõplik abisaaja näitas oma kulusid suuremana, esitades

kirjeldus	<p>korraldusasutusele võltsitud arveid kulude kohta, mida kunagi ei kantud.</p> <p>Tegutsemismeetod: lõpliku abisaaja (aktsiaselts) aktsionärid moodustasid teise aktsiaseltsi, mille ainus eesmärk oli väljastada võltsitud arveid lõplikule abisaajale eesmärgiga näidata tema kulusid suuremana. See mittetegutsev aktsiaselts asus samades ruumides ja väidetavalt oli tal lõpliku abisaajaga ühine personal.</p>
Avastatud puudujääk	<p>Puudujäägid juhtimis- või kontrollisüsteemis: puudusid süsteemid või analüüs, mis oleksid võimaldanud avastada ebakõlad tõendavate dokumentide (mille lõplik abisaaja esitas oma kulude põhjendamiseks) ja muude korraldusasutuse kogutud andmete vahel (antud juhul esines suur ebakõla seetõttu, et lõpliku abisaaja aadress oli sama, mis põhitarnijal).</p>
Ohumärk	<p>Oluline osa projektikuludest oli seotud ainult lõpliku abisaaja ühe tarnijaga.</p> <p>Lõpliku abisaaja ja tema tarnija aktsionärid olid samad.</p> <p>Lõpliku abisaaja ja tema tarnijate aadress oli sama. Tarnija oli lõpetanud kauplemise tegevuse lõpetamise või pankroti tõttu.</p>

Toimiku number	285
Valdkond	ESF
Programmitöö periood	2000–2006
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	Võltsitud tõendavad dokumendid
Rikkumise kood	213
Aruandlus IMSi kaudu	Ei
Oht	Oranž
Petuskeemi kirjeldus	Lõplik abisaaja viis ellu mitu kutsekoolitusprojekti, saades toetusi sama liikmesriigi erinevatelt korraldusasutustelt.

	<p>Lõplik abisaaja taotles korraldusasutustelt personalikulude hüvitamist üle kahe korra rohkem võrreldes tegelike kuludega.</p> <p>Tegutsemismeetod. Lõplik abisaaja kasutas oma personalikulude suuremana näitamiseks kahte erinevat meetodit:</p> <p>a) ta deklareeris personali tunnitasu kohta valeandmeid (ja näitas tunnitasu suuremana). Tegelikult selgus, et iga töötaja tegelik palgakulu (pluss maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed) ja iga töötajaga kaasnev halduskulu oli poole väiksem võrreldes nõutud summaga;</p> <p>b) töötundide arv deklareeriti suuremana.</p> <p>Pettuse varjamiseks lisas lõplik abisaaja oma kuludeklaratsioonile sertifitseeritud audiitori väljastatud võltsitud tõendi abisaaja kulude usaldusväärsuse kohta.</p>
Avastatud puudujäägid	<p>Puudujäägid auditisüsteemis: sisemistes suunistes ei ole ette nähtud süstemaatilisi lisaauditeid, mis tuleks läbi viia sama lõpliku abisaaja poolt elluviidavate samalaadsete projektide puhul, kui projekti auditi käigus avastatakse tõsine eeskirjade eiramine.</p> <p>Kulusid tõendas lõpliku abisaaja palgaline või tööettevõtulepingu alusel töötav audiitor (ülesannete lahususe põhimõtte mittejärgimine).</p> <p>Korraldusasutus ei kontrollinud esimese tasandi kontrolle teostades personali palgalehti ja/või personaliga sõlmitud lepinguid, vaid oli rahul kulusid tõendava tõendiga, mille väljastas lõpliku abisaaja audiitor.</p>
Ohumärgid	<p>Lõpliku abisaaja raske finantsolukord, mis suurendas vajadust pettuse toimepanekuks.</p> <p>Üks tehing moodustab üle poole projekti kogumaksumusest.</p> <p>Lõpliku abisaaja töötaja või töövõtja tõendatud kulu.</p>

Toimiku number	314
Valdkond	ESF
Programmitöö periood	2000–2006

Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	Võltsitud dokumendid – Mitteabikõlblik kulu
Rikkumise kood	213 – 325
Aruandlus IMSi kaudu	Ei
Oht	Oranž
Petuskeemi kirjeldus	<p>Projektilepingud sõlmiti kahe lõpliku abisaajaga eesmärgiga võtta meetmed, et edendada koostööd kohaliku omavalitsuse ja kodanikuühiskonna vahel.</p> <p>Lõplike abisaajate aktsionärid olid poliitikud ja kohaliku omavalitsuse esindajad.</p> <p>Peamiselt korraldasid lõplikud abisaajad seminare ja konverentse. Siiski ilmnes, et need üritused toimusid nädalavahetustel puhkekeskustes ning sageli ei dokumenteeritud tegevust osalejate nimekirjaga või ürituse kokkuvõtte või mõne muu dokumendiga, mis oleks koostatud ürituse jaoks või selle käigus.</p> <p>Peale selle tundusid teemad, seminarideks ja uuringuteks valitud kohad ning ürituste toimumise aeg (nädalavahetused) olevat täiesti kunstlikud ning igal juhul ei teeninud need kuidagi projekti eesmärki.</p> <p>Tegutsemismeetod: loodi valitsusvälised ühendused või aktsiaseltsid, mille aktsiakapital oli väga väike ja infrastruktuur kehv. Toetuse taotlemiseks loodi kunstlikult tingimused, mis olid vajalikud toetuse saamiseks. Korraldusasutusele deklareeriti kulused, mis ei olnud dokumenteeritud ega kooskõlas projekti või rakenduskava eesmärgiga, ning deklaratsioonide ainus eesmärk oli põhjendada mitteabikõlblikke kuluseid.</p> <p>Need kulud hõlmasid peamiselt lõpliku abisaaja juhtide või aktsionäride (või nende sugulaste) hotellimajutuse ja autorendiga seotud kuluseid.</p>
Avastatud puudujäägid	<p>Puudujäägid juhtimis- või kontrollisüsteemis: poliitiline surve keskendus rohkem sellele, et toetust antaks konkreetsetele abisaajatele, mitte aga parimatele projektidele. Piisavalt ei pööratud tähelepanu tõendavatele dokumentidele, mille lõplik abisaaja esitas koos maksenõuetega.</p> <p>Korraldusasutus ei järginud ja/või ei pidanud kinni riigihanke-eeskirjadest ning seetõttu ei suutnud nimetatud asutus avastada</p>

	kohapealsete kontrollide käigus riigihanke-eeskirjade rikkumisi.
Ohumärgid	<p>Seos või tutvus lõpliku abisaaja ja korraldusasutuse vahel.</p> <p>Vahetult enne toetuse taotlemist loodud lõplik abisaaja.</p> <p>Lõpliku abisaaja juhtkonnal on konkreetsetes rakendamisvaldkonnas vähe kogemusi või puuduvad kogemused üldse.</p> <p>Lõplik abisaaja kirjeldab läbiviidavaid tegevusi üldiselt ja ebamääraselt.</p> <p>Paljud kulud on tekkinud nädalavahetustel või kohtades, mis ei ole lõpliku abisaaja tegevuskoht.</p> <p>Projektile on mitu väljundit, mis on väga sarnased.</p>

Toimiku number	176
Valdkond	ERF
Programmitöö periood	2000–2006
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	Võltsitud tõendavad dokumendid
Aruandlus IMSi kaudu	Jah
Eiramisjuhtumi kood	213
Oht	Punane
Petuskeemi kirjeldus	<p>Lõplik abisaaja esitas korraldusasutusele võltsitud arveid eesmärgiga näidata oma kulusid suuremana ning saada seeläbi suuremat hüvitist.</p> <p>Tegutsemismeetod.</p> <p>Lõplik abisaaja toimis järgmiselt:</p> <p>1) ta võltsis tarnijatelt saadud arveid, lisades lihtsalt nulli ostuarvetel esitatud summadele (nt 100 euro suurune arve muutus võltsimise tagajärjel 1 000 euro suuruseks arveks);</p>

	<p>2) ta maksis selle suurema summa tarnijale (meie näites 1 000 eurot). Seda sellepärast, et kontrolli puhul oleks leitud, et lõpliku abisaaja pangaväljavõtte ja raamatupidamisandmed on vastavuses;</p> <p>3) ta esitas korraldusasutusele võltsitud arve alusetu makse saamiseks (1 000 eurot 100 euro asemel);</p> <p>4) niipea, kui korraldusasutus oli suuremana näidatud summa välja maksnud (1 000 eurot), küsis ta tarnijalt tagasi arve esialgse õige summa (100 eurot) ja rohkem makstud vale summa (1 000 eurot) vahena tekkinud summa (900 eurot = 1 000 eurot - 100 eurot), väites, et tema raamatupidaja oli teinud vea.</p>
Avastatud puudujääk	<p>Puudujäägid juhtimis- või kontrollisüsteemis:</p> <p>Tõendavate dokumentide ülekontrollimist käsitlevate üldeeskirjade ja -suuniste puudumine.</p> <p>Võltsitud arvetele keskenduvate riskianalüüside puudumine.</p> <p>Puudulik teave lõpliku abisaaja esitatud kuluartiklite turuhindade kohta.</p>
Ohumärgid	<p>Arve esitatud ümardatud summades.</p> <p>Sama tarnija või palju erinevaid tarnijaid.</p> <p>Välismaal tegutsev tarnija, kui kaupu/teenuseid saab soetada kohalikul turul sama või madalama hinnaga.</p> <p>Hind palju kõrgem võrreldes keskmise turuhinnaga.</p>

Toimiku number	148
Valdkond	ESF
Programmitöö periood	2000–2006
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	Võltsitud dokumendid – Võltsitud arved – Korruptsioon
Aruandlus IMSi kaudu	Ei
Eiramisjuhtumi	213 – 850

kood	
Oht	Punane
Petuskeemi kirjeldus	<p>Lõplik abisaaja näitas oma kulusid suuremana, esitades võltsitud dokumente ja arveid.</p> <p>Võltsitud dokumendid olid seotud koolitustega, mida ei toimunud kunagi või mis viidi läbi vaid osaliselt.</p> <p>Tegutsemismeetod. Lõplik abisaaja võltsis mõningaid koolitusi käsitlevaid tõendavaid dokumente: raamatupidamisandmeid, kohalolijate nimekirju, ostuarveid.</p> <p>Seejärel esitas ta dokumendid korraldusasutusele, et taotlema maksete teostamist.</p> <p>Korraldusasutus oleks pidanud esimese tasandi kontrolli käigus kontrollima esitatud dokumente. Kuid nende kontrollide eest vastutav isik varjas pettust, sest lõplik abisaaja andis talle altkäemaksu.</p>
Avastatud puudujäägid	<p>Puudujäägid juhtimis- või kontrollisüsteemis: juhtimissüsteem ei toiminud nõuetekohaselt sellesse süsteemi kuuluva personaliliikme korrumpeerunud käitumise tõttu.</p> <p>Esimese tasandi kontroll ei ole usaldusväärne.</p> <p>Koolitatavatele antav puudulik teave ja vähene läbipaistvus seoses koolituse eesmärgi, kestvuse ja tingimustega.</p> <p>Auditiasutusel puudus riskianalüüsisüsteem, mis aitaks avastada võimalikke korruptsioonijuhtumeid või võltsitud dokumente.</p>
Ohumärgid	<p>Samalt lõplikult abisaajalt tellitud suur koolituste arv, samas kui summad on iseenesest väikesed.</p> <p>Lõpliku abisaaja kehv finants- või tegevusalane suutlikkus võrreldes tema rakendatavate projektide suure arvuga.</p>

Toimiku number	147
Valdkond	ESF

Programmitöö periood	1994–1999
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	Võltsitud tõendavad dokumendid
Aruandlus IMSi kaudu	Ei
Eiramisjuhtumi kood	213 – 214
Oht	Oranž
Petuskeemi kirjeldus	<p>Lõplik abisaaja võltsis läbiviidud koolituse käsitlevaid dokumente ning kogus võltsitud arveid, millega tõendati kulusid, mida kunagi ei kantud või kanti ainult osaliselt.</p> <p>Tegutsemismeetod: lõplik abisaaja esitas korraldusasutusele dokumendid (nt osalejate nimekiri ning arved koolitusruumide rentimise või koolitajatele maksmise eest), mis olid võltsitud või osaliselt võltsitud. Eesmärk oli saada makseid koolituse eest, mida ei olnud läbi viidud või millel osales vähem õpilasi kui deklareeritud.</p>
Avastatud puudujäägid	<p>Puudujäägid juhtimis- või kontrollisüsteemis: esimese tasandi kontrollid olid kehvad ja viidi läbi vaid osaliselt.</p> <p>Koolitavatele antav puudulik teave ja vähene läbipaistvus seoses koolituse eesmärgi, kestvuse ja tingimustega.</p> <p>Auditiasutusel puudus riskianalüüsisüsteem, mis aitaks avastada võltsitud arveid.</p> <p>Esimese tasandi kontroll ei hõlmanud 100 % lõpliku abisaaja deklareeritud kulusid.</p>
Ohumärgid	<p>Osalejate nimekiri, millel esitatud allkirjad võib olla andnud üks isik.</p> <p>Ümardatud summadega arved; arved, mis on esitatud samas formaadis, kuid erinevate tarnijate poolt; arved, millel märgitud käibemaksukohustuslase number on vale või ei ole kooskõlas arve muude elementidega.</p>

Toimiku number	145
Valdkond	EAGGF'i arendusrahastu
Programmitöö periood	1994–1999
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	Valeandmete esitamine – Võltsitud tõendavad dokumendid
Aruandlus IMSi kaudu	Ei teatatud
Eiramisjuhtumi kood	213 – 214
Oht	Oranž
Petuskeemi kirjeldus	<p>Omavalitsusüksus kui lõplik abisaaja sai toetust vana ajaloolise ehitise renoveerimiseks ja säilitamiseks. Abisaaja delegeeris tööde teostamise töövõtjale.</p> <p>Kuid lõpliku abisaaja ja töövõtja vahel allkirjastatud lepingus nähti ette, et hoone tuleb renoveerida eesmärgiga muuta see hotelliks.</p> <p>Seetõttu – vastupidiselt lõpliku abisaaja poolt deklareeritule ning rikkudes projektikonkursi tingimusi ja rakenduskava eesmärki – kasutati toetust selleks, et muuta ehitis hotelliks, mitte aga selleks, et säilitada ehitise pärandina, mida see endast kujutas.</p> <p>Peale selle lõplik abisaaja esitas korraldusasutusele võltsitud arveid eesmärgiga näidata oma kulusid suuremana.</p> <p>Tegutsemismeetod: omavalitsusüksus esitas korraldusasutusele oma toetustaotluse eesmärgiga renoveerida vana ajalooline hoone.</p> <p>Kuid taotlusele lisati valeandmed ja võltsitud dokumendid, millega püüti tõendada, et taotleja vastas kõikidele projektikonkursi raames kehtestatud abikõlblikkuse kriteeriumidele. Valeandmed käsitlesid omandiõigust maa ja renoveeritava ehitise üle ning samuti projekti tegelikke eesmärke (muuta vana ajalooline ehitis hotelliks, selmet säilitada kohalikku pärandit).</p> <p>Poliitilise surve tõttu, mida omavalitsusüksuse esindajad avaldasid korraldusasutusele, ning esitatud võltsitud dokumentide tõttu valiti projekt rahastamiseks välja.</p>

	<p>Lõplik abisaaja andis tööde teostamise töövõtjale, milles linnapea ja teised omavalitsusüksuse esindajad omasid majanduslikke huve.</p> <p>Peale selle esitas lõplik abisaaja projekti rakendamisetapis oma töövõtja koostatud võltsitud arveid, et näidata oma kulusid suuremana.</p>
Avastatud puudujäägid	<p>Puudujäägid juhtimis- või kontrollisüsteemis: erakondade mõju kontrolliasutuse üle.</p> <p>Puuduvad selliseid ametlikke dokumente käsitlevad suunised, mida taotlejad peavad esitama eesmärgiga tõestada kõikide projektikonkursi raames kehtestatud kriteeriumide täitmist.</p> <p>Taotleja poolt lepingu sõlmimise etapis esitatud dokumentide ja deklaratsioonide mittekontrollimine.</p> <p>Projekti lõpus kohapealsete kontrollide puudumine.</p>
Ohumärgid	<p>Lõpliku abisaaja esitatud deklaratsioonid pädevate ametiasutuste väljastatud ametlike tõendite asemel (antud juhul asendas maa ja ehitise omandiõigust käsitlev taotleja deklaratsioon kinnistusraamatu tõendit).</p> <p>Projekti väljund, mida saab hõlpsasti kasutada muul kui rahastamiseks heakskiidetud otstarbel.</p>

Toimiku number	144
Valdkond	ERF
Programmitöö periood	2000–2006
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	Valeandmeid sisaldav abitaotlus – Muude eeskirjade mittejärgimine
Aruandlus IMSi kaudu	Jah
Eiramisjuhtumi kood	208 – 612
Oht	Oranž

<p>Petuskeemi kirjeldus</p>	<p>Lõpliku abisaajaga sõlmiti projektileping turismiinfrastruktuuri ehitamiseks, kuid selle käigus tugineti korraldusasutusele esitatud valeandmetele ja võltsitud dokumentidele.</p> <p>Lõplik abisaaja kasutas toetust hoopis korterite, mitte aga turismiinfrastruktuuri ehitamiseks, rikkudes sellega projektikonkursi raames kehtestatud tingimusi ning minnes vastuollu rakenduskava meetme eesmärgiga.</p> <p>Samuti ei järginud abisaaja projekti rakendades asjaomaseid ELi keskkonnavalaseid õigusakte.</p> <p>Tegutsemismeetod: lõplik abisaaja suutis mõjutada korraldusasutust, sest lõplik abisaajas majanduslikku huvi omav kohalik administraator avaldas asutusele poliitilist survet.</p> <p>Korraldusasutusele esitatud valeandmete ja projekti tulemusel anti toetus.</p> <p>Nimetatud toetust kasutati korraldusasutusele projektilepingu sõlmimise etapis teavitatud eesmärgist teistsugusel eesmärgil ning sellega sooviti kasum maksimeerida.</p>
<p>Avastatud puudujäägid</p>	<p>Puudujäägid juhtimis- või kontrollisüsteemis: lõplik abisaaja suutis mõjutada korraldusasutust.</p> <p>Korraldusasutus ei kontrollinud projekti lõpptulemust.</p> <p>Kinnistusraamatus puudus kanne siduvate tingimuse kohta seoses projekti väljundiga.</p> <p>Puudusid konkreetsed suunised teostatavate kontrollide ja esitatavate dokumentide kohta, mis aitaksid tagada, et lõplik abisaaja järgiks ELi õigusakte.</p> <p>Lõpliku abisaaja esitatud kulunõuete kehv kontrollimine esimesel tasandil.</p>
<p>Ohumärgid</p>	<p>Turismimeetmete alusel rahastatud projektid.</p> <p>Lõpliku abisaaja esitatud deklaratsioonid ei toeta konkreetsed tõendid.</p> <p>Projekti väljundid, mida on võimalik kasutada muul otstarbel võrreldes projektis deklareerituga.</p>

Toimiku number	142
Valdkond	EAGGF'i arendusrahastu – ERF
Programmitöö periood	2000–2006
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	Valeandmed – Meede rakendamata
Aruandlus IMSi kaudu	Ei
Eiramisjuhtumi kood	208 – 810
Oht	Oranž
Petuskeemi kirjeldus	<p>Struktuurifondide vahendid eraldati põllumajandustegevust alustada soovivatele noortele.</p> <p>Projektikonkursi raames sätestati mitu abikõlblikkuse kriteeriumi.</p> <p>Juurdluse käigus selgus asjaolu, et ühelt poolt ei vastanud enamik lõplikke abisaajaid projektikonkursi raames kehtestatud nõuetele ning teiselt poolt ei tegelenud paljud neist põllumajandustegevusega või olid juba põllumajandustootjad.</p> <p>Tegutsemismeetod: lõplik abisaaja esitas korraldusasutusele valeandmeid eesmärgiga tõestada, et nad vastavad kõikidele projektikonkursi raames sätestatud kriteeriumidele. Teisest küljest mõjutas korraldusasutust toetust andma kohalik omavalitsus, et aidata peamiselt töötuid inimesi.</p>
Avastatud puudujäägid	<p>Puudujäägid juhtimis- või kontrollisüsteemis: korraldusasutus oli kohaliku poliitilise ametiasutuse mõju all.</p> <p>Korraldusasutus võttis vastu lõpliku abisaaja esitatud deklaratsiooni dokumente kontrollimata.</p> <p>Auditiasutus ei ole korraldusasutusest sõltumatu.</p>
Ohumärgid	Lõplik abisaaja esitas pädeva ametiasutuse tõendi asemel deklaratsiooni.

	<p>Palju väikeseid toetusi, mis on antud paljudele lõplikele abisaajatele.</p> <p>Majanduslikult halvas seisus olev piirkond või liikmesriigi keskmisest kõrgema töötasetasemega piirkond.</p>
--	--

Toimiku number	141
Valdkond	ESF
Programmitöö periood	2000–2006
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	Valeandmed – Meede rakendamata
Aruandlus IMSi kaudu	Ei
Eiramisjuhtumi kood	208 – 810
Oht	Oranž
Petuskeemi kirjeldus	<p>Lõplik abisaaja (aktsiaselts) sai toetust kutsekoolituseks tingimusel, et ta võtab koolituses osalejad koolitusperioodi lõpus tööle tähtajatu töölepingu alusel.</p> <p>Korraldusasutus sõlmis projektilepingu sellega, kes esimesena soovi avaldas.</p> <p>Lõplik abisaaja ei teavitanud koolituses osalejaid, et tal oli kohustus nad lepingu lõppedes palgata, ega maksnud kohustuslikku toetust.</p> <p>Lõpliku abisaaja aktsionär osutus aktsionäriks ka ühes teises aktsiaseltsis, mis sai sarnastele projektidele toetust.</p> <p>Tegutsemismeetod: ettevõtja taotles toetust, esitades korraldusasutusele valeandmeid selle kohta, et tal on tegevusalane suutlikkus palgata koolituses osalejad koolituse lõpus.</p> <p>Seejärel esitas lõplik abisaaja korraldusasutusele valeandmed koolitatavatele makstud toetuste ning samuti nendega sõlmitud</p>

	<p>tähtajatute töölepingute kohta.</p> <p>Samas varjas lõplik abisaaja koolitusel osalejate eest koolituse eesmärki ja ühtlasi ka neile koolituse lõpus tekkivaid õigusi.</p> <p>Suur osa projekti rakendamiseks vajalikest maksetest tehti sularahas.</p>
Avastatud puudujäägid	<p>Puudujäägid juhtimis- või kontrollisüsteemis: tõhusa hindamisprotsessi puudumine projektilepingute sõlmimise etapis: korraldusasutus ei kontrollinud ettevõtja tegevusalast suutlikkust, käivet ega äritegevuse korraldust, et hinnata tema suutlikkust projekti ellu viia.</p> <p>Korraldusasutuse poolt lepingute sõlmimise etapis kehtestatud kriteerium sõlmida lepingud nendega, kes selleks esimesena soovi avaldavad, ei tundu olevat kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise, efektiivsuse ja tõhususe põhimõtetega.</p> <p>Taotlejate esitatud deklaratsioonide puudulik kontroll.</p> <p>Projekti eesmärkide mitteavaldamine.</p> <p>Puudusid suunised, mille kohaselt korraldusasutus oleks pidanud kontrollima, kas lõplik abisaaja oli teavitanud koolituses osalejaid projekti eesmärgist ja neile koolituse lõpus tekkivatest õigustest.</p>
Ohumärgid	<p>Lõpliku abisaaja äritegevuse puudulik korraldamine.</p> <p>Lõplik abisaaja tegi makseid sularahas.</p> <p>Puudusid piisavad valikumenetlused rahastatavate projektide valimiseks.</p>

Toimiku number	270
Valdkond	ERF
Programmitöö periood	2000–2006
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	Võltsitud tõendavad dokumendid

Rikkumise kood	213
Aruandlus IMSi kaudu	Ei
Oht	Oranž
Petuskeemi kirjeldus	<p>Otsustati rahastada lõpliku abisaaja projekti spordiinfrastruktuuri ehitamiseks.</p> <p>Projekti teostamine anti töövõtu korras ajutisele ettevõtete ühendusele.</p> <p>Töövõtja esitas identsete tööde eest arve rohkem kui korra.</p> <p>Peale selle kasutas töövõtja spordiinfrastruktuuri ehitusmaterjale, mis olid odavamad ja madalama kvaliteediga kui need, mis olid ette nähtud lõpliku abisaajaga sõlmitud lepingus.</p> <p>Lõpliku abisaaja personal kontrollis ja tõendas tööde nõuetekohast teostamist.</p> <p>Tegutsemismeetod: töövõtja (ajutine ettevõtete ühendus) esitas lõplikule abisaajale erinevad arved identsete tööde eest. Neil arvetel kirjeldati töid natuke teiste sõnadega eesmärgiga varjata asjaolu, et tegelikult oli tegemist identsete töödega.</p> <p>Teisest küljest võimaldas lepingus ettenähtud ja esitatud arvetel kirjeldatud materjalidest erinevate materjalide kasutamine töövõtjal alusetult maksimeerida oma kasumit.</p>
Avastatud puudujäägid	<p>Lõpliku abisaaja puhul avastatud puudujäägid: nende kohustuslike kontrollide käigus, mida lõplik abisaaja peab teostama töövõtja tehtud töö kvaliteedi kontrollimiseks, ei suudetud avastada mingit eeskirjade eiramist, mis avastati OLAFi juurdluse käigus.</p> <p>Puudujäägid juhtimis- või kontrollisüsteemis: korraldusasutus ei taganud tööde kvaliteedi ja projekti rakendamise nõuetekohast kontrollimist enne toetuse väljamaksmist.</p> <p>Korraldusasutus ei avastanud ühtegi töövõtja esitatud valearvet.</p>
Ohumärgid	<p>Tööde teostamise tähtaja pikendamine.</p> <p>Sularahas tasutud arved.</p>

	Vastuolulist teavet sisaldavad arved.
--	---------------------------------------

Toimiku number	192
Valdkond	ESF – EAGGF-i arendusrahastu
Programmitöö periood	2000–2006
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	Valeandmete esitamine
Rikkumise kood	818
Aruandlus IMSi kaudu	Ei
Oht	Oranž
Petuskeemi kirjeldus	<p>Lõplik abisaaja näitas korraldusasutusele, et tema personali- ja koolituskulud olid tegelikult suuremad.</p> <p>Tegutsemismeetod: lõplik abisaaja esitas korraldusasutusele deklaratsiooni personalikulude kohta, mis olid märkimisväärselt suuremad võrreldes tegelikult kantud kuludega. Kuid ühelt poolt lõpliku abisaaja ametlike raamatupidamisandmete ning teiselt poolt korraldusasutusele esitatud personali palgalehtede ja deklaratsioonide võrdlemisel ilmnes vastulu nimetatud dokumentide vahel. Projektidega seoses näidatud töötundide arv oli tunduvalt suurem võrreldes lepingukohaste töötundidega, mida ettevõtja oma töötajatele tasustas.</p> <p>Ka koolitajatega seotud kulused näidati olulisel määral suuremana (70 %).</p>
Avastatud puudujäägid	<p>Puudujäägid auditisüsteemis: riiklik auditiasutus avastas selle pettuse ühe projekti puhul, kuid ei laiendanud oma auditit teistele sama lõpliku abisaaja projektidele ega teavitanud korraldusasutust.</p> <p>Puudujäägid juhtimis- või kontrollisüsteemis: puuduvad haldussuunised, milles sätestatakse, et personali- ja koolitajatega seotud kulude deklareerimisel tuleb esitada tõendid, näiteks palgalehed ja muud samalaadsed dokumendid.</p>

	Esimese tasandi kontroll on kehv, sest tõendavaid dokumente ei võrreldud.
Ohumärgid	<p>Selliste personalikulude deklareerimine, mis ületavad töäjõu keskmist turuhinda.</p> <p>Personali töötundide arv või töötundidega seotud kulu on suurem võrreldes muude samalaadsete projektide puhul nõutavaga.</p> <p>Sama lõpliku abisaajaga sõlmitud samalaadsete projektilepingute suur arv.</p>

Toimiku number	275
Valdkond	Kalanduse arendusrahastu
Programmitöö periood	2000–2006
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	Võltsitud tõendavad dokumendid – Mitteabikõlblikud kulud
Rikkumise kood	213 – 325
Aruandlus IMSi kaudu	Ei
Oht	Punane
Petuskeemi kirjeldus	<p>Lõplik abisaaja esitas korraldusasutusele palju arveid seoses kuludega, mis ei olnud kooskõlas kulude abikõlblikkuse eeskirjadega.</p> <p>Tegutsemismeetod: lõplik abisaaja palus väljaspool ELi asuval ettevõtjal väljastada võltsitud arved, mille ta esitas korraldusasutusele eesmärgiga näidata oma projektikuludid tegelikust suuremana.</p> <p>Korraldusasutus kiitis need kuluartiklid heaks ning maksis nende eest abisaajale.</p> <p>Arved esitasid lõplikule abisaajale teised väljaspool ELi asuvad</p>

	<p>ettevõtjad tööde eest, mida kunagi ei tehtud, või teenuste eest, mida kunagi ei osutatud.</p>
<p>Avastatud puudujäägid</p>	<p>Puuduvad haldussuunised abikõlblike kulude kohta ning ohumärkide kohta, et oleks võimalik avastada võltsitud arveid.</p> <p>Puuduvad suunised eiramisjuhtumitest teatamiseks määruse (EÜ) nr 1681/94 kohaselt.</p>
<p>Ohumärgid</p>	<p>Sama tarnija väljastatud arvete erinev kuju/värv või erinevate tarnijate väljastatud arvete sama kuju/värv.</p> <p>Arvel kajastatud kauba/teenuse kirjeldus ei ole kooskõlas muude kättesaadavate andmetega (nt arve masina rentimise eest, kui sama masin on paranduses; arve teenuste või tööde eest, mida ei saa ettevõtja oskusteavet / tööstuslikku suutlikkust / inimressursse arvestades osutada või teha).</p> <p>Arvel kajastatud kaup/teenus ei ole kooskõlas ettevõtja ärieesmärkidega.</p> <p>Teenused/kaubad on kättesaadavad kohalikul turul, kuid need ostetakse teiselt, geograafiliselt kaugeltelt turgudelt.</p>

1.2. Kategooria „Topeltrahastamine”

Toimiku number	172
Valdkond	ERF
Programmitöö periood	1994–1999 / 2000–2006
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	Topeltrahastamine
Eiramisjuhtumi kood	606
Aruandlus IMSi kaudu	Ei
Oht	Punane
Petuskeemi kirjeldus	<p>Lõplik abisaaja (omavalitsusüksus) taotles toetust projekti jaoks, mis oli juba rakendatud (nn tagasiulatuv projekt).</p> <p>Tagasiulatuvad projektid on projektid, mis esitatakse korraldusasutusele nende rakendamise ajal või pärast seda. Neid rahastatakse ELi rahalistest vahenditest tingimusel, et nad vastavad programmitöö perioodi hõlmavates õigusaktides sätestatud eesmärgile ja abikõlblikkuse kriteeriumidele.</p> <p>Projekt oli seotud vana kinnisvara renoveerimisega, et muuta see ühiskondlikuks hooneks.</p> <p>Sama programmitöö perioodi jooksul esitas teine abisaaja (eraõiguslik äriühing, mis osutus esimese abisaaja töövõtjaks) taotluse teise, programmitöö perioodi 2000–2006 vahenditest rahastatava toetuse saamiseks eesmärgiga renoveerida kinnisvara ja muuta see hotelliks.</p> <p>Juurdlus näitas, et esimese projekti raames tehtud tööd (kajastatud tagasiulatuvalt programmitöö perioodil 1994–1999) moodustasid osa selle teise projekti töödest, millele anti toetus programmitöö perioodiks 2000–2006.</p>

	<p>Tegutsemismeetod: kaks lõplikku abisaajat esitasid kaks projekti kahele erinevale korraldusasutusele. Esmapilgul paistavad need kaks projekti olevat erinevad, sest need on esitanud kaks erinevat lõplikku abisaajat, projektidel on erinevad eesmärgid (esimene suunatud üldsusele, teine eraettevõtlusele) ning need projektid kuuluvad erinevate programmitöö perioodide ja meetmete alla.</p> <p>Kuid need kaks projekti hõlmavad sama tööd sama kinnisvaraga.</p> <p>Kaks lõplikku abisaajat esitasid korraldusasutusele võltsitud deklaratsioonid ja tõendid, et vältida pettuse avastamist.</p>
Avastatud puudujääk	<p>Õiguslik puudujääk: sõnaselgete eeskirjade ja kontrollide puudumine, et ennetada tagasiulatuvate projektidega seotud pettusi.</p> <p>Puudujäägid juhtimis- või kontrollisüsteemis: korraldusasutusel puuduvad mis tahes ajaloolisi andmeid sisaldavad süsteemid või vahendid varasema rahastamise kontrollimiseks, et vältida topeltrahastamise ohtu.</p> <p>Esimese tasandi kontrollid on väga kehvad, sest need põhinevad pigem lõpliku abisaaja esitatud deklaratsioonidel, mitte aga ametlikel dokumentidel, näiteks kinnistusraamatu tõenditel.</p> <p>Eiramisjuhtumitest teatamise süsteem ei ole usaldusväärne, sest liikmesriik ei ole eeskirjade eiramisest teatanud.</p>
Ohumärgid	<p>Tagasiulatuva projekt.</p> <p>Lõpliku abisaaja aktsionäril on majanduslik huvi teises lõplikus abisaajas.</p> <p>Tõendavaks dokumendiks on lõpliku abisaaja väljastatud deklaratsioon, mitte aga riikliku ametiasutuse väljastatud tõend.</p>

Toimiku number	176
Valdkond	ERF
Programmitöö periood	2000–2006
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	Topeltrahastamine
Aruandlus IMSi kaudu	Jah

Eiramisjuhtumi kood	606
Oht	Punane
Petuskeemi kirjeldus	<p>Lõplik abisaaja sai oma uurimisprojekti jaoks vajaliku masina, mille tarnis (teises liikmesriigis asuv) valitsusväline organisatsioon tasuta.</p> <p>Abisaaja ei tasunud valitsusvälisele organisatsioonile mingit raha, sest masin oli hangitud riikliku toetuse abil.</p> <p>Kuid lõplik abisaaja varjas korraldusasutuse eest seda asjaolu ning esitas oma ostu tõendamiseks võltsitud arve.</p> <p>Tegutsemismeetod: lõplik abisaaja nägi võimalust, kuidas saada tasuta masina, mida ta vajab oma uurimisprojekti rakendamiseks. Seejärel väljastas ta võltsitud ostuarve, kasutades tegeliku tarnijaga samas liikmesriigis asuvat väljamõeldud tarnijat, ning esitas selle arve korraldusasutusele.</p>
Avastatud puudujääk	<p>Puudujäägid juhtimis- või kontrollisüsteemis: puudusid tõendavate dokumentide ülekontrollimist käsitlevad üldeeskirjad ja -suunised.</p> <p>Puudusid analüüsid, mille käigus oleks keskendunud võimaliku topeltrahastamise ja võltsitud arvete esitamise ohule.</p> <p>Puudus ühtekuuluvuspoliitika rakendamises osalevate korraldusasutuste vaheline infosüsteem, mis oleks võimaldanud avastada topeltrahastamine.</p>
Ohumärgid	<p>Ebatavaline piiriülene ost – Arvetel esitatud vastuoluline teave.</p> <p>Sularahas tasutud maksed.</p>

1.3. Huvide konflikt

Toimiku number	271 – 196
Valdkond	ERF
Programmitöö periood	2000–2006
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	Huvide konflikt
Rikkumise kood	Eiramisjuhtumite haldamise süsteemis klassifitseerimata eiramisjuhtumi liik
Aruandlus IMSi kaudu	Ei
Oht	Oranž
Petuskeemi kirjeldus	<p>Korraldusasutus delegeeris vahendusasutusele (eraõiguslik äriühing) rakenduskavade korraldamise ja konkreetsemalt rahastatavate projektide valimise.</p> <p>Vahendusasutuse juhatuse liikmed olid ka sellise partnerluse liikmed, mis hõlmas rakenduskava lõpliku abisaaja esindajaid.</p> <p>Tegutsemismeetod: avalik-õiguslike asutuste (kes vastutavad struktuurifondide haldamise eest) ja ettevõtjate vahel luuakse partnerlus. Pärast partnerluse moodustamist määrab korraldusasutus eraõigusliku aktsiaseltsi vahendusasutuseks, kes vastutab ühe või mitme rakenduskava korraldamise eest. Aktsiaseltsi (vahendusasutuse) juhatus moodustatakse partnerluse liikmetest. Seega on juhatuse liikmeteks avalik-õiguslike asutuste ja ettevõtjate esindajad.</p> <p>Neil ettevõtjatel on koht vahendusasutuse juhatuses ning seega osalevad nad ELi rahaliste vahendite eraldamise üle otsustamisel. Samas teisest küljest esitavad nad ettevõtjatena vahendusasutusele projekte.</p>
Avastatud	Puudujäägid juhtimis- või kontrollisüsteemis: puudusid konkreetsed

puudujäägid	<p>kontrollid, et teha kindlaks selliste isikute osalemine otsustusprotsessis, kellel võis olla isiklik/majanduslik huvi seoses otsusega, mille nad pidid vahendusasutuse juhatuse liikmetena tegema.</p> <p>Riigi ametiasutused on seisukohal, et selline ettevõtjate topeltroll ei kuulu huvide konflikti mõiste alla.</p> <p>Tõepoolest, kuigi usaldusväärse finantsjuhtimise üldpõhimõtte, sealhulgas ülesannete lahususe põhimõtte kohaselt tuleks sellise skeemi kasutamist vältida, ei keelata kehtivates õigusaktides seda liiki käitumist.</p>
Ohumärgid	<p>Puuduvad konkreetsed suunised ülesannete lahususe kohta.</p> <p>Ettevõtjate esindajad kuuluvad vahendusasutuse juhatusse.</p>

Toimiku number	143
Valdkond	ESF
Programmitöö periood	1994–1999
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	Huvide konflikt
Aruandlus IMSi kaudu	Ei
Eiramisjuhtumi kood	Eiramisjuhtumite haldamise süsteemis klassifitseerimata eiramisjuhtumi liik
Oht	Oranž
Petuskeemi kirjeldus	<p>Ettevõtja esitas taotluse kutsekoolitusprojektide rahastamiseks ja oli edukas. Kuid ettevõtjal puudus projektikonkursi raames nõutud oskusteave ja kvalifikatsioon.</p> <p>Seepärast delegeeris ettevõtja (lõplik abisaaja) projekti rakendamise töövõtjale, teavitamata sellest korraldusasutust ja rikkudes sellega projektikonkursi tingimusi.</p> <p>Pettusele aitas kaasa lõplik abisaaja – hindamisnõukogu (projektide valimise eest vastutav organ) liige –, kellel oli majanduslik huvi koolituse läbiviivas töövõtjas.</p>

	<p>Tegutsemismeetod: ettevõtja taotles toetust pärast seda, kui hindamisnõukogu liige oli temaga ühendust võtnud. Hindamisnõukogu liikme surveavalduse tulemusel sai ettevõtja toetuse.</p> <p>Seejärel sõlmis lõplik abisaaja projekti rakendamiseks lepingu ettevõtjaga, milles hindamisnõukogu liige omas suurt majanduslikku huvi.</p>
Avastatud puudujäägid	<p>Puudujäägid juhtimis- või kontrollisüsteemis: lepingu sõlmimise menetluse kaasatud isik avaldas survet projektitoetuse andmiseks konkreetsele ettevõtjale.</p> <p>Puudusid suunised, mis oleksid käsitletud huvide konflikti ning seda, milliseid kontrole ja meetmeid peaks korraldusasutus selle konflikti vältimiseks võtma.</p> <p>Projektide valikuetapis puudus ülevaade lõpliku abisaaja tegelikust finants- ja tegevusalasest suutlikkusest seoses projekti elluviimisega.</p>
Ohumärgid	<p>Lõplik abisaaja on vahetult enne toetuse taotlemist loodud ettevõtte.</p> <p>Lõpliku abisaaja väljastatud deklaratsioon oma kulude hüvitamiseks või kvalifikatsiooni tõendamiseks.</p> <p>Korraldusasutus on volitanud projekte hindama teise isiku.</p>

Toimiku number	265 – 165 – 169 – 186 – 187
Valdkond	ERF
Programmitöö periood	1994–1999
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	Huvide konflikt – projekti rakendamisel eeskirjade eiramine
Aruandlus IMSi kaudu	Ei
Eiramisjuhtumi kood	Eiramisjuhtumite haldamise süsteemis klassifitseerimata eiramisjuhtumi liik – 812
Oht	Punane
Petuskeemi	Lõplik abisaaja (kohalike omavalitsuste vahel loodud

<p>kirjeldus</p>	<p>koostööettevõtte) saab toetust infrastruktuuri ehitamiseks ning nimetab projektijuhiks füüsilise isiku.</p> <p>Lõplik abisaaja annab projektijuhile kõik volitused, ilma et abisaaja võtaks samas mis tahes meetmeid tema tegevuse kontrollimiseks või selle üle järelevalve teostamiseks.</p> <p>Projekti rakendamiseks vajalikud tööd usaldatakse töövõtjale, kellega seoses projektijuhil on oluline majanduslik huvi, sest ta on peamine aktsionär.</p> <p>Seetõttu olid lõpliku abisaaja poolt projektijuhiks määratud isikul ja lõpliku abisaaja töövõtjal huvid, mis olid vastuolus lõpliku abisaaja huvidega.</p> <p>Projektijuhil ja töövõtja huvide sulandumine koos projektijuhil tegevuse üle puuduva kontrolliga võimaldas võtta meetmeid, mis ei olnud kooskõlas lõpliku abisaaja ja töövõtja vahel sõlmitud lepinguga ning mis aitasid maksimeerida töövõtja kasumit.</p> <p>Tegutsemismeetod: lepingu sõlmimise etapis avaldas lõplik abisaaja korraldusasutusele survet konkreetse projekti rahastamiseks. Surve avaldamisele aitas kaasa lõpliku abisaaja konkreetne laad (kohalik omavalitsus). Nimelt oli lõplikul abisaajal tugev poliitiline mõju. Pärast projektilepingu sõlmimist nimetas lõplik abisaaja ametisse projektijuhil, kes pidi projekti ellu viima.</p> <p>Projektijuht, kellel olid kõik volitused lõpliku abisaaja nimel tegutsemiseks, delegeeris ühelt poolt töö töövõtjale, mis kuulus suures osas talle, ning teiselt poolt maksimeeris töövõtja kasumit, varjates asjaolu, et ei täidetud töövõtja ja lõpliku abisaaja vahel sõlmitud lepingus kehtestatud tingimusi.</p>
<p>Avastatud puudujääk</p>	<p>Lõpliku abisaaja puhul avastatud puudujäägid: lõplik abisaaja ei näinud ette mingit järelevalvesüsteemi, et kontrollida projekti rakendamist.</p> <p>Puudujäägid juhtimis- või kontrollisüsteemis: esimese tasandi kontroll on kehv, sest muude puudujääkide hulgas ei viidud läbi ühtegi kohapealset kontrolli, et veenduda projekti nõuetekohases rakendamises.</p> <p>Ülesannete lahususe, aruandekohustuse ja läbipaistvuse põhimõtete rikkumine.</p>

Ohumärgid	<p>Avalik-õiguslike asutuste konsortsium, ilma et projekti rakendamine oleks piisaval määral korraldatud ja/või projekti rakendamise üle teostataks kontrolli.</p> <p>Töövõtja likviidsusprobleemid.</p> <p>Rakendatava projekti keerukus.</p>
-----------	--

Toimiku number	194
Valdkond	ERF
Programmitöö periood	1994–1999
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	Huvide konflikt
Rikkumise kood	Eiramisjuhtumite haldamise süsteemis klassifitseerimata eiramisjuhtumi liik
Aruandlus IMSi kaudu	Ei
Oht	Oranž
Petuskeemi kirjeldus	<p>Lõpliku abisaajaga (avalik-õiguslik asutus) sõlmiti projektileping uue infosüsteemi juurutamiseks.</p> <p>Projekti rakendamine anti töövõtu korras eraõiguslikule ettevõtjale (töövõtja), kelle tegevuse üle pidi järelevalvet teostama lõpliku abisaaja määratud järelevalve- ja vastuvõtukomitee.</p> <p>Kuid nimetatud komitee esimees (kes vastutas ostetud tarkvara nõuetekohase toimimise ja lepingule vastavuse tõendamise eest) oli teadusnõunik projektiga seotud teise ettevõtja juures ning sai töövõtjalt tasu.</p> <p>Järelevalve- ja vastuvõtukomitee tõendas komitee esimehe surveavalduse tulemusel projektiväljundi vastavust, kuigi see ei toimunud nõuetekohaselt.</p> <p>Tegutsemismeetod: töövõtja maksis ametlikult kolmandale ettevõtjale</p>

	<p>tema abi eest projekti elluviimisel.</p> <p>Selle makse tegelik eesmärk oli maksta kolmanda ettevõtja teadusnõunikule, kes kinnitas valetades, et töövõtja pakutud tarkvara töötab nõuetekohaselt ja vastab allkirjastatud lepingu tingimustele.</p> <p>Nõunik osutus lõpliku abisaaja järelevalve- ja vastuvõtukomitee esimeheks.</p> <p>Peale selle võttis lõplik abisaaja selle vastavussertifikaadi vastu olenemata asjaolust, et tema töötajad olid juba juhtinud tähelepanu tarnitud süsteemis esinevatele toimivusprobleemidele, ning esitas sellest hoolimata korraldusasutusele maksenõude.</p>
Avastatud puudujäägid	<p>Puudujäägid juhtimis- või kontrollisüsteemis: Projekti tõendamise eest vastutava organi liige (järelevalve- ja vastuvõtukomitee esimees) osales ka projekti rakendamisel.</p> <p>Juhtimis-/kontrollisüsteemiga ei tagatud, et projekti elluviimisel oli tagatud piisav ülesannete lahusus.</p> <p>Projekti nõuetele vastavuse tõendamise eest tuleb vastutus delegeerida lõplikust abisaajast sõltumatule asutusele, mis valitakse sellise menetluse käigus, millega tagatakse läbipaistvus ja avalikustamine.</p>
Ohumärgid	<p>Lõpliku abisaaja ja töövõtja vahel allkirjastatud lepingutingimuste muutmine.</p> <p>Töö teostamine anti osaliselt allhanke korras teisele isikule.</p>

Toimiku number	313
Valdkond	ESF
Programmitöö periood	2000–2006
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	<p>Huvide konflikt</p> <p>Kuritarvitamine (projekti sisu ei vasta rakenduskava eesmärgile)</p>
Rikkumise kood	Eiramisjuhtumite haldamise süsteemis klassifitseerimata eiramisjuhtumi liik – 851

Aruandlus IMSi kaudu	Ei
Oht	Punane
Petuskeemi kirjeldus	<p>Lõplikele abisaajatele anti toetust meetmete võtmiseks eesmärgiga parandada kohalike omavalitsuste tõhusust.</p> <p>Lõplike abisaajate aktsionärid olid poliitikud ja kohaliku omavalitsuse esindajad.</p> <p>Korraldusasutus oli üks riigi ametiasutus, mida juhtisid isikud, kes kuulusid lõplike abisaajate aktsionäridega samasse erakonda.</p> <p>Kasutati peamiselt selliseid rakendusmeetmeid nagu ümarlauad ja seminarid, mida korraldati nädalavahetustel ja puhkekeskustes, ning samuti avaldati teabetrükiseid. Juurdluse käigus selgus, et need meetmed ei olnud kooskõlas rakenduskava eesmärgiga.</p> <p>Lõplike abisaajate töövõtjad olid lõplike abisaajate aktsionäride või nende abisaajate töötajate sugulased.</p> <p>Tegutsemismeetod: loodi valitsusvälised ühendused või aktsiaseltsid, mille aktsiakapital oli väga väike ja infrastruktuur kehv.</p> <p>Esitati taotlus, luues kunstlikult tingimused, mis olid vajalikud toetuse saamiseks.</p> <p>Korraldusasutusele avaldati poliitilist survet, et ta annaks toetuse põhjendusel, justkui oleks projektikonkursi raames kehtestatud tingimused täidetud.</p> <p>Teenuselepingute sõlmimine lõpliku abisaaja aktsionäride sugulaste või tuttavatega.</p> <p>Rakendusmeetmed, mis ei ole kooskõlas projekti eesmärgiga, kuid mille abil on lõpliku abisaaja aktsionäridel või nende sugulastel võimalik saada lubamatut kasu.</p>
Avastatud puudujäägid	<p>Puudujäägid juhtimis- või kontrollisüsteemis: korraldusasutusele avaldatud poliitiline surve keskendus sellele, et toetust antaks konkreetsetele abisaajatele.</p> <p>Esimesel tasandil ei kontrollitud tõendavaid dokumente, mille lõplik abisaaja esitas koos maksenõuetega.</p> <p>Korraldusasutuse poolt korraldatud kohapealsete kontrollide käigus ei</p>

	<p>avastatud huvide konflikti, vastuolu projekti eesmärgi ja tegelikult võetud meetmete eesmärgi vahel ega ühtegi muud tõsist eeskirjade eiramist, mis projekti mõjutas.</p> <p>Huvide konflikti käsitlevate suuniste puudumine.</p>
Ohumärgid	<p>Projektikonkursil osaleb vähe taotlejaid – suhted/tutvused lõpliku abisaaja ja korraldusasutuse ning lõpliku abisaaja ja töövõtjate vahel.</p> <p>Lõplik abisaaja loodi vahetult enne toetuse taotlemist.</p> <p>Lõpliku abisaaja juhtkonnal on konkreetses rakendamisvaldkonnas vähe kogemusi või puuduvad kogemused üldse.</p> <p>Lõplik abisaaja, kelle struktuur, inimressurss ja/või vara ei ole piisav projekti rakendamiseks.</p> <p>Lõpliku abisaaja läbiviidud tegevuste kirjeldus on üldine ja ebamäärane.</p> <p>.</p>

1.4. Riigihanke-eeskirjade rikkumine

Toimiku number	315
Valdkond	ESF
Programmitöö periood	2000–2006
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	Riigihanke-eeskirjade rikkumine
Rikkumise kood	614
Aruandlus IMSi kaudu	Ei

Oht	Punane
Petuskeemi kirjeldus	<p>Projektilepingud sõlmiti valitsusväliste organisatsioonidega.</p> <p>Lõplike abisaajate aktsionärid olid poliitikud ja kohaliku omavalitsuse esindajad.</p> <p>Lõplikud abisaajad viisid projektid ellu hankemenetlusi algatamata ja seega riigihanke alaseid õigusakte eirates.</p> <p>Kuid lõplik abisaaja allkirjastas mitu lepingut sama töövõtjaga. Iga leping on seotud ühe meetme ühe osaga. Lepingu mitmeks väiksemamahulisemaks lepinguks jaotamise eesmärk oli vältida Euroopa ja riiklikke riigihanke-eeskirju.</p> <p>Tegutsemismeetod: lõplik abisaaja jaotas projekti kunstlikult mitmeks meetmeks, et mööda hülida riigihanke alastest Euroopa ja riiklikest õigusaktidest. Iga üksiku meetme rakendamiseks ette nähtud summa jäi tõepoolest allapoole hankemenetluse algatamiseks ette nähtud künnist. Sellest tulenevalt sõlmiti üksikute meetmete rakendamiseks lepingud sama töövõtjaga.</p>
Avastatud puudujäägid	<p>Puudujäägid juhtimis- või kontrollisüsteemis: võimalik poliitiline surve keskendus sellele, et toetus antaks konkreetsele abisaajale.</p> <p>Projektis kirjeldati läbiviidavaid tegevusi üldiselt ja ebamääraselt.</p> <p>Korraldusasutus ei järginud ja/või ei pidanud kinni riigihankeid käsitlevatest suunistest ja sisemistest eeskirjadest. Korraldusasutus ei avastanud oma kohapealsete kontrollide käigus ühtegi riigihanke-eeskirjade rikkumist.</p> <p>Eiramisjuhtumitest teatamise süsteem ei ole usaldusväärne, sest liikmesriik ei ole eiramisjuhtumist teatanud.</p>
Ohumärgid	<p>Seos lõpliku abisaaja ja korraldusasutuse vahel.</p> <p>Lõplik abisaaja loodi vahetult enne toetuse taotlemist.</p>

Toimiku number	255
Valdkond	ERF

Programmitöö periood	1994–1999
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	Riigihanke-eeskirjade rikkumine
Aruandlus IMSi kaudu	Ei
Eiramisjuhtumi kood	614
Oht	Oranž
Petuskeemi kirjeldus	<p>Lõplik abisaaja sõlmis töövõtjaga reoveekäitlemise projektidega seotud lepingud, rikkudes samas riigihanke alaseid ELi ja riiklikke õigusakte.</p> <p>Konkreetsemalt eiras lõplik abisaaja (avalik-õiguslik asutus) riigihanke-eeskirju nii lepingute sõlmimise kui ka projekti rakendamisetapis. Ka ette- ja lõppmaksed tehti lepingusätteid rikkudes.</p> <p>Töövõtja ei säilitanud tehtud töid käsitlevaid tõendavaid dokumente (nt ehituskulude aruanded, andmed parandusmeetmeid käsitlevate kontrollide kohta).</p> <p>Tegutsemismeetod: lõplik abisaaja lisas hankemenetlusse erinevaid kriteeriume, et soodustada konkreetset pakkujat, kes pakkumuse võitis.</p> <p>Projekti elluviimise käigus nõustus lõplik abisaaja riigihanke-eeskirju eirates suurendama esialgseid kulusid ning muutma lepingutingimusi ja -tähtaegu. Töövõtja ei säilitanud dokumente, mis oleksid pidanud tõestama kõikide nende muudatuste vajalikkust (nt ehituskulude aruanded), sest ta soovis vältida lõpliku abisaaja poolt tema kasuks tehtud otsuste kahtluse alla sattumist.</p>
Avastatud puudujääk	<p>Puudujäägid juhtimis- või kontrollisüsteemis: puudusid suunised selle kohta, kuidas lõplik abisaaja peaks järgima riigihanke-eeskirju, ning nende eeskirjade järgimist ei kontrollitud.</p> <p>Puudusid riskianalüüsid või riskinäitajad selliste projektide kohta, mida tuleb ellu viia riigihankeid kasutades.</p>
Ohumärgid	Lepingutingimuste muutmise.

	<p>Töövõtja võime mõjutada lõpliku abisaaja otsustusprotsessi.</p> <p>Töövõtja teostatud töid käsitlevaid dokumente ei ole säilitatud või on seda tehtud vaid osaliselt.</p> <p>Tööandja raamatupidamine ei ole täpne.</p>
--	--

Toimiku number	142
Valdkond	ERF
Programmitöö periood	2000–2006
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	Riigihanke-eeskirjade rikkumine
Aruandlus IMSi kaudu	Ei
Eiramisjuhtumi kood	614
Oht	Punane
Petuskeemi kirjeldus	<p>Korraldusasutus sõlmis tehnilise abi meetme jaoks ette nähtud rahalisi vahendeid kasutades ja hankemenetlust kasutamata IT-teenuste lepingu otse konkreetse eraõigusliku äriühinguga, eirates seeläbi riigihanke alaseid ELi ja riiklike õigusakte.</p> <p>Korraldusasutus toimib ettevõtjana (lõplik abisaaja) juhul, kui ta kasutab tehnilise abi jaoks ette nähtud rahalisi vahendeid. Seepärast kehtivad selles valdkonnas kõik lõpliku abisaaja suhtes kohaldatavad kohustuslikud eeskirjad ka korraldusasutuse suhtes ning korraldusasutuse mis tahes liiki väär tegutsemine võib kujutada endast eeskirjade eiramist määruse (EÜ) nr 2988/95 artikli 1 lõike 2 või määruse (EÜ) nr 1828/2006 artikli 28 kohaselt.</p> <p>Tegutsemismeetod: IT-teenuste lepingu sõlmimine otse töövõtjaga ilma mis tahes hankemenetlust korraldamata ning seeläbi EÜ direktiivis 92/50/EMÜ ja riiklikes rakendusaktides sätestatud riigihanke-eeskirjade rikkumine.</p>
Avastatud	Puudujäägid juhtimis- või kontrollisüsteemis: korraldusasutusel

puudujäägid	<p>puudusid riigihanke alased suunised.</p> <p>Korraldusasutuse personal ei olnud saanud konkreetset koolitust riigihanke alaste õigusaktide teemal.</p> <p>Auditiasutusel puudus riskianalüüsisüsteem tehnilise abi meetmete puhul.</p> <p>Puudusid auditid, et kontrollida riigihanke-eeskirjade järgimist.</p> <p>Töövõtja võime mõjutada korraldusasutuse otsustusprotsessi.</p>
Ohumärgid	<p>Lepingu liik ja maht tingivad kohustuse algatada hankemenetlus.</p> <p>Teenuse eest makstud hind on kõrgem võrreldes keskmise turuhinnaga.</p>

Toimiku number	269
Valdkond	EAGGF-i arendusrahastu
Programmitöö periood	2000–2006
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	<p>Riigihangetega seotud eeskirjade rikkumine</p> <p>Meede rakendamata</p> <p>Konkurentsieeskirjade rikkumine</p>
Rikkumise kood	614 – 811 — 612
Aruandlus IMSi kaudu	Ei
Oht	Punane
Petuskeemi kirjeldus	<p>Lõpliku abisaajaga (avalik-õiguslik asutus) sõlmiti projektileping kastmissüsteemi ehitamiseks.</p> <p>Enne lepingu sõlmimise kuupäeva oli lõplik abisaaja juba andnud projekti elluviimise töövõtu korras kolmandale ettevõtjale ilma mis tahes hankemenetlust korraldamata, rikkudes seega ELi ja riiklike õigusakte.</p>

	<p>Peale selle kohustas lõpliku abisaaja ja alltöövõtja vahel allkirjastatud leping alltöövõtjat ostma suurt osa seadmetest konkreetselt kolmandalt ettevõtjalt.</p> <p>See kolmas ettevõtja ostis töövõtja nõutud kaupu teiselt samal turul kauplevalt ettevõtjalt. Tulemuseks oli seadmete kulu suurenemine.</p> <p>Projekt on ellu viimata lõpliku abisaaja ja töövõtja vaheliste õigusvaidluste tõttu.</p> <p>Tegutsemismeetod: korraldusasutusele avaldati survet, et ta valiks konkreetse projekti. Seda nn esialgset kokkulepet korraldusasutuse ja lõpliku abisaaja vahel kinnitas ka asjaolu, et tööandjaga sõlmiti projekti käsitlev leping enne seda, kui korraldusasutus tegi ametliku otsuse projekti toetamise kohta.</p> <p>Peale selle sõlmis lõplik abisaaja töövõtjaga lepingu hankemenetlust korraldamata. Töövõtja allkirjastatud lepingus nähti ette, et ta pidi ostma oma seadmed konkreetselt ettevõtjalt, et see ettevõtja saaks alusetult kasu. Kuid see ettevõtja ostis seadmed teiselt samal turul kauplevalt ettevõtjalt. Skeem toimus järgmiselt: töövõtja A oli kohustatud (lõpliku abisaaja poolt) ostma seadmeid ettevõtjalt B, kes ostis need ettevõtjalt C (ettevõtja B oli ettevõtja C konkurent samal turul).</p> <p>Lepingus kehtestatud tingimuse lõppeesmärk oli moonutada konkurentsi ja näidata seadmete kulusid suuremana.</p>
<p>Avastatud puudujäägid</p>	<p>Puudujäägid juhtimis- või kontrollisüsteemis: lõplik abisaaja suutis mõjutada korraldusasutuse otsustusprotsessi projektide valimisel.</p> <p>Esimese tasandi kontrollide käigus ei avastatud ELi konkurentsieeskirjade ja riiklike riigihanke-eeskirjade rikkumist.</p> <p>Korraldusasutuse personal ei olnud saanud suuniseid ega koolitust hankemenetluste teemal.</p>
<p>Ohumärgid</p>	<p>Töövõtja rahalise või tegevusalase suutlikkuse puudumine.</p> <p>Lõplikul abisaajal puuduvad kogemused projektidega, mis tuleb ellu viia hankemenetlusi kasutades.</p>

1.5. Meede on rakendamata või lõpule viimata või tegevus ei ole teostatud eeskirjade kohaselt

Toimiku number	143
Valdkond	ESF
Programmitöö periood	1994–1999
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	Tegevus ei ole teostatud eeskirjade kohaselt – Tõendavate dokumentide puudumine
Aruandlus IMSi kaudu	Ei
Eiramisjuhtumi kood	812 – 210
Oht	Oranž
Petuskeemi kirjeldus	<p>Ettevõtja esitas korraldusasutusele projekti kutsekoolituste korraldamiseks. Kui projekt oli välja valitud, sõlmis ettevõtja projektide rakendamiseks lepingu kolmandate ettevõtjatega, sest tal endal puudus vajalik infrastruktuur ja oskusteave. Kuid õigusraamistik ei lubanud sellist delegeerimist ning lõplik abisaaja ei teavitanud sellest korraldusasutust.</p> <p>Pettust aitas korraldada lõpliku abisaaja tuttav, kes oli korraldusasutuse hindamisnõukogu, st rahastatavate projektide valimise eest vastutava organi liige.</p> <p>Tegutsemismeetod: ettevõtja esitas oma projektid korraldusasutusele. Kuna hindamisnõukogu liige avaldas survet, sai ettevõtja toetuse ja ta muutus lõplikuks abisaajaks. Seejärel delegeeris abisaaja projektide rakendamise kolmandatele töövõtjatele. Lõplik abisaaja suutis sellist olukorda korraldusasutuse eest varjata, sest ta esitas kulude hüvitamise taotlemiseks pigem deklaratsioone, mitte aga arveid või muid samaväärseid dokumente. Samuti võimaldas kuludega seotud tõendavate dokumentide puudumine lõplikul abisaajal näidata kulusid suurematena.</p>

<p>Avastatud puudujäägid</p>	<p>Puudujäägid juhtimis- või kontrollisüsteemis: lepingu sõlmimise menetluses osalev isik avaldas survet toetuse andmiseks konkreetsele ettevõtjale. Puudusid suunised, mis oleksid käsitlenud lepingu sõlmimise etapis teostatavaid kontrole, mis oleks võimaldanud veenduda lõpliku abisaaja suutlikkuses projekt ellu viia.</p> <p>Puudusid kontrollid eesmärgiga teha kindlaks lõpliku abisaaja tegelik suutlikkus projekte rakendada.</p> <p>Ei järgitud lõpliku abisaaja esitatud kulunõuete väljamaksmist käsitlevaid eeskirju (kulunõuded võeti vastu lõpliku abisaaja esitatud deklaratsioonide alusel).</p>
<p>Ohumärgid</p>	<p>Võimaliku huvide konflikti vältimist käsitlevate suuniste puudumine.</p> <p>Lõplik abisaaja moodustati vahetult enne projekti esitamist.</p> <p>Lõpliku abisaaja juhtkonnal puuduvad kogemused konkreetsetes kutsekoolituse valdkonnas.</p>

<p>Toimiku number</p>	<p>139</p>
<p>Valdkond</p>	<p>ESF</p>
<p>Programmitöö periood</p>	<p>1994–1999</p>
<p>Eiramisjuhtumi klassifikatsioon</p>	<p>Meede on rakendamata – Võltsitud tõendavad dokumendid – Deklareerimata tulu</p>
<p>Rikkumise kood</p>	<p>810 – 213 – 840</p>
<p>Aruandlus IMSi kaudu</p>	<p>Ei</p>
<p>Oht</p>	<p>Oranž</p>
<p>Petuskeemi kirjeldus</p>	<p>Kaks lõplikku abisaajat (aktsiaseltsid), kes tegutsevad samades ruumides ja kasutavad sama infrastruktuuri, said toetust, et ellu viia mitu projekti eesmärgiga pakkuda kutsekoolitust töötute kvalifikatsiooni tõstmiseks.</p>

	<p>Koolitustel osalemise asemel võtsid kolmandad ettevõtjad (nn külalisettevõtjad) need töötud tööjõuna tootmisahelasse tööle.</p> <p>Sel moel maksti osa külalisettevõtjate tööjõukuludest ELi toetuse kaudu. Peale selle müüdi koolitatavate toodetud kaubad maha ning kasumist ei antud korraldusasutusele teada.</p> <p>Tegutsemismeetod: ühelt poolt esitasid lõplikud abisaajad vahendusasutusele projektid, mis vastasid kõikidele projektikonkursi raames kehtestatud kriteeriumidele ning teiselt poolt võtsid abisaajad koolitatavad tööjõuna kolmandate ettevõtjate tootmisahelasse tööle, pakkudes koolitust vähesel määral või üldse mitte.</p> <p>Seejärel esitasid lõplikud abisaajad vahendusasutusele võltsitud deklaratsioonid ning võltsitud tõendavaid dokumente, väites, et projekte rakendati tavapäraselt, sest nad soovisid saada kätte toetusesummasid.</p> <p>Konkreetselt võltsitud lõplikud abisaajad osalejate nimekirja ja allkirju ning väljastasid võltsitud arved koolitustegevuse eest, mida nad kunagi läbi ei viinud. Pettusele aitas kaasa külalisettevõtjate ruumide kasutamine kõiki nn koolitustegevuste puhul.</p>
Avastatud puudujäägid	<p>Puudujäägid juhtimis- või kontrollisüsteemis: vahendusasutuse kontrollitegevuse käigus (esimese tasandi kontrollid) ei avastatud mingit eeskirjade eiramist.</p> <p>Projekti eesmärgid ei avalikustatud ning need eesmärgid ei olnud läbipaistvad.</p>
Ohumärgid	Lõplike abisaajate piiratud suutlikkus projekte ellu viia. Koolitused viiakse läbi ainult kolmandate ettevõtjate ruumides.

Toimiku number	197
Valdkond	EAGGF-i arendusrahastu
Programmitöö periood	1994–1999
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	Meede rakendamata – Valeandmed
Rikkumise	810 – 818

kood	
Aruandlus IMSi kaudu	Ei
Oht	Kollane
Petuskeemi kirjeldus	<p>Lõplik abisaaja sai toetust tööstusprotsessi parandamiseks vajaliku masina ostmiseks.</p> <p>Projektikulud kavatseti katta ELi, riiklikest ja eravahenditest. Seepärast pidi lõplik abisaaja maksma osa investeringust.</p> <p>Kuid tal ei olnud rahalisi vahendeid, et anda oma panus kaasrahastatud projekti.</p> <p>Seepärast varjas ta oma finantsraskusi korraldusasutuse eest ja kattis oma osa sellega, et väljastas võltsitud arveid, mis oleks justkui esitatud masina tarnijale.</p> <p>Võltsitud arvete tulemusel algatas tarnija kohtumenetluse, et konfiskeerida lõplikule abisaajale müüdud masin. Masin tõepoolest konfiskeeriti ning seetõttu jäi projekti eesmärk täitmata.</p> <p>Tegutsemismeetod: lõplik abisaaja esitas korraldusasutusele võltsitud deklaratsiooni eesmärgiga kunstlikult tõestada, et tal olid rahalised võimalused oma erapanuse maksmiseks.</p> <p>Pettus avastati, sest lõpliku abisaaja tarnija algatas kohtumenetluse, sest ta ei olnud saanud tarnitud masina eest makset.</p>
Avastatud puudujäägid	<p>Puudujäägid juhtimis- või kontrollisüsteemis:</p> <p>Kontrolliasutus ei kontrollinud lepingu sõlmimise etapis lõpliku abisaaja finantssuutlikkust.</p>
Ohumärgid	Lõpliku abisaaja finantsraskused.

Toimiku number	196
Valdkond	ESF

Programmitöö periood	2000–2006
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	Tegevus ei ole teostatud eeskirjade kohaselt – Mitteabikõlblik kulu
Rikkumise kood	812 - 325
Aruandlus IMSi kaudu	Ei
Oht	Punane
Petuskeemi kirjeldus	<p>Korraldusasutus delegeeris rakenduskavade juhtimise vahendusasutusele (eraõiguslik äriühing).</p> <p>Kõnealune eraõiguslik äriühing (vahendusasutus) kuulus pärast rakenduskavade elluviimist likvideerimisele. Korraldusasutus maksis tehnilise abi meetme kaudu alusetult kinni vahendusasutuse personali pensionifondis esinenud puudujäägi ning samuti osa selle asutuse liisingukuludest. See summa oli võrdne tehnilise abi meetme kaasrahastamise määraga (45 %).</p> <p>Tegutsemismeetod: korraldusasutus kasutas tehnilise abi meetme rahalisi vahendeid muul eesmärgil, kui on sätestatud määruse (EÜ) nr 1260/99 artiklis 23, ning tegi seda, rikkudes ilmselgelt riiklikke eeskirju, mis sõnaselgelt välistavad võimaluse, et vahendusasutuse tegevuse lõpetamise kulud oleksid abikõlblikud.</p>
Avastatud puudujäägid	<p>Puudujäägid juhtimis- või kontrollisüsteemis: korraldusasutus kui lõplik abisaaja tehnilise abi meetme alusel kasutas vääralt osa neist vahenditest.</p> <p>Korraldusasutuse personalil puudusid suunised tehnilise abi meetme kohaldamisala ja meetme nõuetekohase kasutamise kohta.</p> <p>Auditiasutus ei avastanud seda tõsist eeskirjade eiramist, mis mõjutas kogu programmi.</p> <p>Sertifitseerimisasutus kinnitas kulud, mis ei olnud abikõlblikud.</p>
Ohumärgid	<p>Vahendusasutuse likvideerimine.</p> <p>Vahendusasutus taotleb tegevuse lõpetamisega seotud kulude hüvitamist korraldusasutuselt.</p>

Toimiku number	194
Valdkond	ERF
Programmitöö periood	1994–1999
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	Meede rakendamata – Valeandmed
Rikkumise kood	818 - 810
Aruandlus IMSi kaudu	Ei
Oht	Oranž
Petuskeemi kirjeldus	<p>Lõpliku abisaajaga (avalik-õiguslik asutus) sõlmiti projektileping uue infosüsteemi juurutamiseks.</p> <p>Projekti rakendamine anti seejärel töövõtu korras eraõiguslikule ettevõtjale (töövõtja), kelle tegevuse üle pidi järelevalvet teostama lõpliku abisaaja määratud järelevalve- ja vastuvõtukomitee.</p> <p>OLAFi juurdluste käigus selgus asjaolu, et vaid väike osa kogu projekti väljundist oli toimiv.</p> <p>Infosüsteemi peamine osa ei olnud toiminud alates selle kasutuselevõtmise kuupäevast.</p> <p>Kuid lõplik abisaaja ei vaidlustanud tarkvara talitlushäiret. Ta esitas hoopis maksenõude korraldusasutusele.</p> <p>Tegutsemismeetod: töövõtja sõlmis kolmanda ettevõtjaga projekti elluviimiseks partnerluse.</p> <p>Töövõtja ja tema partnerettevõtja suutsid mõjutada lõpliku abisaaja järelevalve- ja vastuvõtukomiteed, kes tõendas, et töövõtja tarnitud tarkvara töötas nõuetekohaselt ja vastas lepingutingimustele.</p> <p>Lõplik abisaaja kiitis selle vastavussertifikaadi heaks olenemata asjaolust, et tema töötajad olid juba juhtinud tähelepanu süsteemis esinevatele tegevusega seotud probleemidele, ning esitas korraldusasutusele maksenõude.</p>

Avastatud puudujäägid	<p>Puudujäägid juhtimis- või kontrollisüsteemis: süsteem ei suutnud avastada, et projekti ei olnud rakendatud nõuetekohaselt.</p> <p>Esimese tasandi kontrollid kehvad, sest projekti lõpus selle nõuetekohase rakendamise tõendamiseks teostatud kohapealseid kontrolle ei viidud läbi nõuetekohaselt.</p> <p>Korraldusasutus ei olnud teadlik, et projekti elluviimine oli osaliselt antud allhanke korras kolmandatele isikutele.</p>
Ohumärgid	<p>Projekti rakendamine on täiel määral või osaliselt antud allhanke korras teisele isikule.</p> <p>Projektiväljundi lõppkasutajate kaebused.</p>

Toimiku number	208
Valdkond	ESF
Programmitöö periood	2000–2006
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	<p>Tegevus ei ole teostatud eeskirjade kohaselt</p> <p>Mitteabikõlblik kulu</p>
Eiramisjuhtumi kood	812 - 325
Aruandlus kaudu	IMSi Ei
Oht	Punane
Petuskeemi kirjeldus	<p>Struktuurimeetme rahaline kogueraldis anti tagasiulatuvalt selliste projektide rahastamise kaudu, mille korraldusasutus oli tunnistanud Euroopa Sotsiaalfondi eesmärgile ja sihtidele vastavaks.</p> <p>Kuid tagasiulatuvalt rahastatud projektiga seoses ilmnisid mitmed eiramisjuhtumid, sest nende projektide jooksul eirati struktuurifonde käsitlevates ELi määrustes kehtestatud läbipaistvuse ja aruandluskohustuse reegleid ning need projektid ei olnud kooskõlas</p>

	<p>struktuurifondi eesmärkidega.</p> <p>Tegutsemismeetod: korraldusasutus võttis otsuse kuulutada juba rakendatud projektid struktuurifondide rakenduskavale vastavaks vastu haldusotsuse alusel, milles ekslikult kinnitati, et kõnealused projektid vastasid struktuurifonde käsitlevates ELi ja riiklikes õigusaktide reguleerimisalale ja neis sätestatud muudele kriteeriumidele.</p> <p>Kuid OLAFi juurdluse käigus avastati, et kõiki kohustusi, mis käsitlesid lepingu sõlmimise menetlusi, esimese tasandi kontrolli, läbipaistvust ja tõendavate dokumentide olemasolu, oli rikutud või eiratud.</p>
Avastatud puudujääk	<p>Puudujäägid juhtimis- või kontrollisüsteemis: korraldusasutus ei olnud selle haldusotsuse vastu, milles tõlgendati struktuurifonde käsitlevates ELi määrustes kehtestatud eeskirju valesti, ega seadnud seda otsust kahtluse alla.</p> <p>Juhtimis-/kontrollisüsteem ei ole tõhus ega sõltumatu. Kuigi eraettevõtja ja riigi ministeeriumi audititeenistuse läbi viidud audit näitas eeskirjade eiramist, tõendas korraldusasutus kulud, sest talle avaldas survet kohaliku omavalitsuse koalitsioon.</p>
Ohumärgid	<p>Tagasiulatuvad projektid.</p> <p>Majanduslikult halvas seisus olev piirkond.</p>

Toimiku number	137
Valdkond	ERF
Programmitöö periood	2000–2006
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	Tegevus ei ole teostatud eeskirjade kohaselt Mitteabikõlblik kulu
Rikkumise kood	812 – 325
Aruandlus	Ei

IMSi kaudu	
Oht	Oranž
Petuskeemi kirjeldus	<p>Lõplikule abisaajale (avalik-õiguslik asutus) anti toetust konkreetse piirkonna maine parandamiseks.</p> <p>Lõplik abisaaja tellis väljaspool ELi asuvalt eraühenduselt projekti elluviimiseks ürituse korraldamise. Üritus toimus väljaspool ELi territooriumi.</p> <p>Toetust kasutati üritusel osalenud kohaliku omavalitsuse esindajate reisi- ja majutuskulude eest tasumiseks ning messiboksi üles pannud töövõtjale maksmiseks.</p> <p>Projekti rahastati olenemata abikõlblikke kulusid käsitlevast eeskirjast 12, mis kehtestati määrusega (EÜ) nr 448/2004, sest korraldusasutus ei palunud, et liikmesriik küsiks ja saaks Euroopa Komisjonilt kohustusliku loa. Kõnealune luba on kohustuslik äärepoolseimate piirkondadega seotud abi puhul.</p> <p>Lõplik abisaaja ei säilitanud arveid või töövõtja valimiseks esitatud erinevaid pakkumisi, et tõestada ja põhjendada projekti rakendamiskulusid.</p> <p>Tegutsemismeetod: korraldusasutus sõlmis projektilepingu, rikkudes määruses (EÜ) nr 448/2004 kehtestatud abikõlblikkuse eeskirja.</p> <p>Seejärel esitas lõplik abisaaja tema enda koostatud deklaratsioonid, mitte aga tõendandavad dokumendid.</p>
Avastatud puudujäägid	<p>Puudujäägid juhtimis- või kontrollisüsteemis: korraldusasutus oli kohaliku ametiasutuse mõju all.</p> <p>Korraldusasutus ei taganud määruse (EÜ) nr 448/2004 eeskirja 12 järgimist.</p> <p>Korraldusasutus kinnitas lõplikule abisaajale tehtava makse tõendavate dokumentideta, mis oleksid võinud põhjendada kõiki kulusid, mille hüvitamist lõplik abisaaja nõudis.</p> <p>Sertifitseerimisasutus ei avastanud, et kulu ei ole abikõlblik.</p> <p>Raskused väljaspool ELi ellu viidud projektide kontrollimisel.</p>
Ohumärgid	Projekt, mis on ellu viidud väljaspool seda piirkonda, kus rakenduskava

	<p>oleks tulnud ellu viia.</p> <p>Projekti elluviimise andmine väljaspool ELi territooriumi asuvale üksusele.</p>
--	---

1.6. Kaasrahastamise süsteemiga seotud rikkumine

Toimiku number	196
Valdkond	ESF – ERF
Programmitöö periood	2000–2006
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	Kaasrahastamise süsteemiga seotud rikkumine Mitteabikõlblik kulu
Rikkumise kood	832 – 325
Aruandlus IMSi kaudu	Ei
Oht	Punane
Petuskeemi kirjeldus	<p>Korraldusasutus delegeeris rakenduskava haldamise vahendusasutusele (eraõiguslik äriühing).</p> <p>Vahendusasutuse makse koosnes ühelt poolt tehnilise abi meetme rahalistest vahenditest (ELi panus) ning teiselt poolt lõplike abisaajate panustest (need abisaajad katsid riikliku panuse rahastamises).</p> <p>Lõpliku abisaaja tehtud maksed ei olnud vabatahtlikud.</p> <p>Sellise eeskirjade eiramise tulemusel rikuti määruse (EÜ) nr 1260/99 artikli 32 lõiget 1, milles kehtestatakse kohustus teha makse täies mahus (lõplikul abisaajal on õigus saada kätte väljamakse täies mahus ning nendest summadest ei ole lubatud maha arvata tasusid ega makse, välja arvatud juhul, kui lõpliku abisaaja panus on täiesti vabatahtlik).</p> <p>Tegutsemismeetod: vahendusasutus esitas lõplikule abisaajale arve programmi juhtimisega seotud kulude eest.</p> <p>Vahendusasutus püüdis rõhutada lõpliku abisaaja panuse vabatahtlikku laadi, kogudes avaldusi, milles lõplik abisaaja kinnitas nõusolekut</p>

	maksta toetuse eest tasu.
Avastatud puudujäägid	<p>Puudujäägid juhtimis- või kontrollisüsteemis: määruse (EÜ) nr 1260/99 artikli 32 lõike 1 väär tõlgendamine. Puudus kontroll; seda kinnitas asjaolu, et auditiasutus ei avastanud seda tõsist kogu programmi mõjutavat eeskirjade eiramist.</p> <p>On väga tõenäoline, et lõpliku abisaaja makstud panus arvestatakse projekti kulude hulka. Lõpptulemusena näidatakse projektikulusid panuse summa võrra suuremana.</p> <p>Puudujäägid õigusaktides: määruse (EÜ) nr 1260/99 artikli 32 lõikes 1 keelatakse lõpliku abisaaja kohustuslik panus. Kuid täiesti vabatahtlik panus on lubatud.</p> <p>Seepärast võimaldab praegune õigusraamistik tekkida ohul, et kohustuslikku panust näidatakse vabatahtlikuna.</p>
Ohumärgid	Juhtimistasude või partnerlustasude eest esitatud arved.

Toimiku number	274
Valdkond	ERF
Programmitöö periood	2000–2006
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	<p>Kaasrahastamise süsteemiga seotud rikkumine</p> <p>Riigihangetega seotud eeskirjade rikkumine</p>
Rikkumise kood	832 – 614
Aruandlus IMSi kaudu	Ei
Oht	Oranž

<p>Petuskeemi kirjeldus</p>	<p>Lõplik abisaaja allkirjastas sama projekti elluviimiseks oma töövõtjaga kaks erinevat lepingut. Esimene esitati korraldusasutusele ja vastas kõikidele projektikonkursi raames kehtestatud tingimustele. Teist lepingut (mis võrreldes esimese lepinguga hõlmas väiksemat summat ja vähem tööd) korraldusasutusele ei avaldatud ning sellest teadsid vaid lõplik abisaaja ja töövõtja. Juurdluste käigus selgus asjaolu, et väiksemat summat hõlmav leping oli väärt peaaegu sama palju nagu ERFi ja riiklik panus, ning et teostatud tööd vastasid selle lepingu tingimustele, mitte aga korraldusasutusele esitatud lepingus kehtestatud tingimustele.</p> <p>Loomulikult ei vastanud väiksemat summat hõlmanud lepingu hankemenetluse nõuetele. Seepärast ei oleks seda projekti kunagi valitud, kui see oleks esitatud.</p> <p>Tegutsemismeetod: lõplikule abisaajale antakse toetus, et viia ellu projekt, mille väärtus on väidetavalt summa X.</p> <p>ELi ja riiklik panus on 70 % summast X.</p> <p>Seejärel algatab lõplik abisaaja hankemenetluse ja pakkuja võidab pakkumuse summa X eest.</p> <p>Edukas pakkuja (töövõtja) allkirjastab lõpliku abisaajaga (võltsitud) lepingu väärtuses X, mis vastab hankemenetluses sätestatud tingimustele, ning samal ajal allkirjastab teise lepingu sama töövõtjaga (tegelik leping) väärtuses 70 % summast X, mis ei vasta neile tingimustele materjali kvaliteedi ja infrastruktuuri mõõtmete mõttes.</p> <p>Kõige lõpuks esitab lõplik abisaaja vahendusasutusele projekti rakendamiseks võltsitud lepingu väärtuses X ning varjab tema ja töövõtja vahel allkirjastatud tegelikku lepingut, mille väärtus on peaaegu identne ERFi ja riikliku panusega (70 % summast X).</p> <p>Tulemus on see, et 100 % projektist makstakse kinni ELi ja riiklike vahenditega ning hankemenetluse tulemusega on manipuleeritud.</p>
<p>Avastatud puudujäägid</p>	<p>Puudujäägid juhtimis- või kontrollisüsteemis: puuduvad suunised selle kohta, milliseid dokumente on vaja, et kontrollida lõpliku abisaaja suutlikkust maksta oma panuse eest projekti.</p> <p>Esimene tasandi kontrollid on väga kehvad, sest korraldusasutus ei kontrollinud töö vastavust lõpliku abisaaja kehtestatud tingimustele ja spetsifikatsioonidele.</p> <p>Kuni OLAFi juurdluste lõpetamiseni ei võetud ühtegi asjakohast meetet, et nõuda tagasi alusetult makstud summad, kuigi juhtimissüsteem avastas need eiramisjuhtumid enne seda kuupäeva, mil need avastas</p>

	OLAF. Puudub teabevahetus korraldusasutuse ja auditiasutuse vahel juhtumite osas, mille puhul kahtlustatakse eeskirjade eiramist.
Ohumärgid	Lõpliku abisaaja piiratud finantssuutlikkus.

Toimiku number	275
Valdkond	Kalanduse arendusrahastu
Programmitöö periood	2000–2006
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	Kaasrahastamise süsteemiga seotud rikkumine – Võltsitud tõendavad dokumendid
Rikkumise kood	832 – 325
Aruandlus IMSi kaudu	Ei
Oht	Oranž
Petuskeemi kirjeldus	<p>Lõplik abisaaja sai toetust projekti rakendamiseks. Toetus anti tingimusel, et lõplikul abisaajal on piisavalt rahalisi vahendeid, et maksta osa kaasrahastatava projekti kuludest (erapanus).</p> <p>Lõplik abisaaja teatas korraldusasutusele, et tal on see finantssuutlikkus, kuigi see väide oli vale.</p> <p>Projekti elluviimise jooksul esitas lõplik abisaaja korraldusasutusele valeandmed kulude kohta, mis hõlmasid erapanust katvat summat.</p> <p>Tegutsemismeetod: lõplik abisaaja esitab projekti, mille väärtus on näidatud suuremana kui summa, mida ta tegelikult projekti rakendamiseks vajab.</p> <p>Seejärel annab lõplik abisaaja osa projekti rakendamiseks teostatavatest töödest kolmandale ettevõtjale, kes asub väljaspool ELi (töövõtja).</p> <p>Töövõtja maksab ettevõtjale A (lõpliku abisaaja omanik) võltsitud</p>

	<p>teenuselepingu alusel summa, mis on võrdne kaasrahastatava projekti erapanusega.</p> <p>Selle tehingu tulemusel saab lõplik abisaaja tagasi kaasrahastatud projekti erapanuse ning seega rikub kaasrahastamise reeglit.</p>
Avastatud puudujäägid	<p>Juhtimis-/kontrolliasutuse puhul avastatud puudujäägid: puuduvad haldussuunised, mis kohustaksid korraldusasutust uurima, kas lõplikul abisaajal on projekti elluviimiseks vajalik finantssuutlikkus.</p> <p>Korraldusasutus ei avastada, et projekti maksumus oli ülehinnatud.</p> <p>Riiklikud ametiasutused ei suutnud teatada eeskirjade eiramisest vastavalt määrusele (EÜ) nr 1681/94.</p>
Ohumärgid	<p>Lõpliku abisaaja keeruline rahaline olukord.</p> <p>Väljaspool ELi asuvate ettevõtjate tarnitud kaubad / osutatud teenused, kui neid kaupu/teenuseid on hõlpsasti võimalik hankida ka kohalikult turult.</p>

Toimiku number	285
Valdkond	ESF
Programmitöö periood	2000–2006
Eiramisjuhtumi klassifikatsioon	Kaasrahastamise süsteemiga seotud rikkumine – Võltsitud tõendavad dokumendid
Rikkumise kood	832 – 213
Aruandlus IMSi kaudu	Ei
Oht	Oranž
Petuskeemi kirjeldus	<p>Lõplik abisaaja viis ellu mitu kutsekoolitusprojekti, saades toetusi sama liikmesriigi erinevatelt korraldusasutustelt.</p> <p>Lõplik abisaaja esitas korraldusasutustele maksenõuded tegelikest</p>

	<p>personalikuludest suuremate kulude eest.</p> <p>Suuremana näidatud personalikulud tõendas ka lõpliku abisaaja audiitor.</p> <p>Tegutsemismeetod: lõplik abisaaja kasutas personalikulude suuremana näitamiseks ja seega ka rahalise erapanuse katmiseks kahte moodust:</p> <p>a) deklareeris korraldusasutusele personalikuludena võltsitud (ja suurema) tunnitasu. Tegelikult oli iga töötaja tegelik palgakulu (pluss maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed) ja iga töötajaga kaasnev halduskulu poole väiksem võrreldes nõutud summaga;</p> <p>b) deklareeris korraldusasutusele suurema töötundide arvu.</p>
Avastatud puudujäägid	<p>Puudujäägid auditisüsteemis: ei suudetud läbi viia sama lõpliku abisaaja poolt rakendatud samalaadseid projekte käsitlevaid muid auditeid, kuigi ühe projekti audit näitas tõsist eeskirjade eiramist.</p> <p>Korraldusasutus ei kontrollinud esimese tasandi kontrolle teostades personali palgalehti ja/või personaliga sõlmitud lepinguid, vaid oli rahul kulusid tõendava tõendiga, mille väljastas lõpliku abisaaja siseaudiitor.</p>
Ohumärgid	<p>Lõpliku abisaaja raske finantsolukord, mis suurendab ahnust või vajadust pettuse toimepanekuks.</p> <p>Üks tehing moodustab üle poole projekti kogumaksumusest.</p> <p>Lõpliku abisaaja töötaja või töövõtja väljastatud kulutõend.</p>

¹ EÜT L 136, 31.5.1999, lk 20–22.

² Otsuse 1999/352/EÜ artikli 2 lõike 4 kohaselt vastutab amet pettuste tõkestamise eesmärgil seadusandliku algatuse ettevalmistamise eest komisjonis ning vastavalt artikli 2 lõike 5 punktile c vastutab amet tehnilise abi andmise eest, eriti koolituse valdkonnas, muudele institutsioonidele või asutustele ning pädevatele siseriiklikele asutustele.

³ KOM(2007) 806 (lõplik).

⁴ Pettuste ennetamise strateegia ERFi, Ühtekuuluvusfondi ja ESFi jaoks, meede 5.4: „Ühiste pettusejuhtude kogumik” – levitada juhtumite kogumikku teadmiskogumiku alusel.

⁵ OLAF pakub abi koolituste puhul eesmärgiga selgitada oma pädevust ning anda suuniseid sellistel teemadel nagu pettuskeemid, suundumused, ohud, ohunäitajad ja metodoloogiad.

⁶ Nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002, EÜT L 248, 16.5.2002, lk 64.

⁷ Samad sätted sisalduvad ka valdkondlikes õigusaktides: programmitöö perioodi 1994–1999 puhul nõukogu määruse (EMÜ) nr 4253/88 (millega nähakse ette üldsätted struktuurifondide kohta) artikli 23 lõikes 1 (määrust on kodifitseeritud määrusega (EMÜ) nr 2082/93), programmitöö perioodi 2000–2006 puhul nõukogu 21. juuni 1999. aasta määruse (EÜ) nr 1260/1999 (millega nähakse ette üldsätted struktuurifondide kohta) artikli 38 lõikes 1 ning programmitöö perioodi 2007–2013 puhul nõukogu 11. juuli 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1083/2006 (millega nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta) artiklis 70, ELT L 210, 31.7.2006.

⁸ Euroopa Liidu lepingu artikli K.3 alusel koostatud konventsioonis Euroopa Ühenduste finantshuvide kaitsmise kohta⁸ käsitatakse **pettusena** kulude puhul mis tahes tahtlikku tegu või tegemata jätmist, mis on seotud järgmisega:

- valed, ebaõigete või mittetäielike avalduste või dokumentide kasutamise või esitamise, mille tagajärjeks on Euroopa Liidu üldeelarve või Euroopa Liidu poolt või nimel hallatavate eelarvete vahendite vääreraldamine või väärkinnipidamine;

- konkreetse kohustuse alusel teabe avalikustamata jätmisega, millel on sama tagajärg;

- eespool nimetatud vahendite kasutamise muuks otstarbeks kui see, milleks need algselt eraldati.

⁹ Passiivne korruptsioon

Käesolevas konventsioonis tähendab passiivne korruptsioon tahtlikku tegu, millega ametnik otseselt või vahendaja kaudu taotleb või saab mis tahes liiki soodustusi endale või kolmandale isikule või võtab vastu lubaduse sellise soodustuse saamise kohta selle eest, et ta oma teenistuskohustusi rikkudes sooritaks või jätkaks sooritamata oma ametiülesandeks oleva või ametiülesande täitmise seotud toimingut.

Aktiivne korruptsioon

Käesolevas konventsioonis tähendab aktiivne korruptsioon tahtlikku tegu, millega lubatakse või antakse otseselt või vahendaja kaudu ametnikule endale või kolmandale osapoolle mis tahes liiki soodustus vastutasuks selle eest, et ta oma teenistuskohustusi rikkudes sooritaks või jätkaks sooritamata oma ametiülesandeks oleva või ametiülesande täitmise seotud toimingut.

¹⁰ Sellele järeldusele jõuti OLAFi operatiivse ja strateegilise juurdlustegevuse analüüsimisel.

¹¹ Programmitöö perioodide 1994–1999 ja 2000–2006 puhul määrus (EÜ) nr 1681/94, nagu seda on muudetud määrusega (EÜ) nr 2035/2005, ning määrus (EÜ) nr 1831/94, nagu seda on muudetud määrusega (EÜ) nr 2168/2005, ning programmitöö perioodi 2007–2013 puhul komisjoni määruse (EÜ) nr 1828/2006 (nagu seda on muudetud määrusega (EÜ) nr 846/2009) artiklid 27–36.

¹² Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määruse (EÜ, EURATOM) nr 2988/95 (Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta) (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1) artikli 1 lõike 2 kohaselt tähendab **eeskirjade eiramine**:

„liidu õiguse mis tahes sätte rikkumist ettevõtja tegevuse või tegevusetuse kaudu, mis kahjustab või kahjustaks ühenduste üldeelarvet või nende juhitavaid eelarveid kas otse liidu nimel kogutud omavahenditest laekunud tulu vähenemise või kaotamise või põhjendamatu kuluartikli tõttu.“

Struktuurifondide ja Ühtekuuluvusfondi puhul esitatakse eeskirjade eiramisest teatamist käsitlevates määrustes (komisjoni 12. detsembri 2005. aasta määruse (EÜ) nr 2035/2005 (ELT L 328, 15.12.2005) artiklis 1 ning komisjoni määruse (EÜ) nr 2168/2005 (millega muudetakse vastavalt määruseid (EÜ) nr 1681/94 ja (EÜ) nr 1831/94)) (ELT L 345, 28.12.2005) natuke kohandatud määratlus: „eeskirjade eiramine – ühenduse õiguse mis tahes sätte rikkumine ettevõtja tegevuse või tegevusetuse kaudu, mis kahjustab või kahjustaks ühenduste üldeelarvet põhjendamatu kuluartikli tõttu“. Sama määratlus on esitatud nõukogu määruse (EÜ) nr 1083/2006 (millega nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta perioodil 2007–2013) (ELT L 371, 27.12.2006) artikli 2 lõikes 7.

¹³ Määruses (EÜ) nr 1681/94 (nagu seda on muudetud määrusega (EÜ) nr 2035/2005) määratletakse mõiste „kelmusekahtlus“ järgmiselt: „eeskirjade eiramine, mis annab alust riiklikul tasandil haldus- või kohtumenetluse algatamiseks, selgitamiseks välja, kas tegemist on tahtliku tegevusega ning ennekõike, kas tegemist on [...] kelmusega“. See määratlus on esitatud ka komisjoni määruse (EÜ) nr 1828/2006 artikli 27 punktis c.

¹⁴ Eiramisjuhtumite haldamise süsteem on AFISNGi osaks olev veebipõhine rakendus eiramisjuhtumitest elektrooniliselt teatamiseks. See pakub kõigile riiklikul või piirkondlikul tasandil volitatud operaatoritele turvalist, kuid samal ajal lihtsat ja paindlikku juurdepääsu, ning suudab ühtlasi rahuldada väga detsentraliseeritud liikmesriikide vajadused. Kõnealuse süsteemi töötas välja OLAF, et võimaldada liikmesriikidel täita kohustust teavitada eiramisjuhtumitest ja kelmuskahtlustest, mis on avastatud nende kontrollitegevuse käigus seoses rahaliste vahendite kasutamisega.

¹⁵ Eiramisjuhtumitest, mis avastati enne määruse (EÜ) nr 1681/94 jõustumist, ei pea teavitama.

¹⁶ Vt ELi finantshuvide kaitsmist käsitleva 2009. aasta aruande statistiline lisa.

¹⁷ Nende väärtuste loetelu, mida kasutatakse juhtumite haldussüsteemi pettuste ennetamise moodulis eiramisjuhtumite ja puudujääkide kategooriatesse liigitamiseks, on esitatud lisana.

¹⁸ Ennetavad meetmed võivad hõlmata maksete peatamist, ELi poolt kaasrahastatud projekti tühistamist, riski katmist pangagarantiiga või pettustevastase klausli lisamist lõpliku abisaajaga allkirjastatavasse toetuslepingusse.